

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA SANTE ET DE L'ÉGALITÉ DES
CHANCES

COMMISSIE VOOR GEZONDHEID EN GELIJKE
KANSEN

Mercredi

Woensdag

13-01-2021

13-01-2021

Après-midi

Namiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
sp.a	socialistische partij anders
cdH	centre démocrate Humaniste
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Question de Laurence Zanchetta à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Les pharmacies comme points de relais pour orienter les victimes de violences conjugales" (55011285C) 1

Orateurs: Laurence Zanchetta, Sarah Schlitz, secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité

Question de Evita Willaert à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "L'évolution de la répartition des missions de soins pendant la crise du coronavirus" (55011334C) 3

Orateurs: Evita Willaert, Sarah Schlitz, secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité

Question de Valerie Van Peel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "L'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes" (55011354C) 4

Orateurs: Valerie Van Peel, Sarah Schlitz, secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité

Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "L'impact de la crise sanitaire sur l'égalité des sexes (marché de l'emploi et sphère privée)" (55011422C) 6

Orateurs: Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz, secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité

Questions jointes de 8
- Daniel Bacquelaine à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Un événement "sans personnes blanches"" (55011865C) 8

- Séverine de Laveleye à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "La mixité, la non-mixité choisie et la non-mixité subie" (55012498C) 8

Orateurs: Daniel Bacquelaine, Séverine de Laveleye, Sarah Schlitz, secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité

Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "La lutte contre la ségrégation de genre horizontale sur le marché du travail" (55012172C) 13

Orateurs: Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz,

INHOUD

Vraag van Laurence Zanchetta aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De apotheker als aanspreekpunt voor slachtoffers van partnergeweld" (55011285C) 1

Sprekers: Laurence Zanchetta, Sarah Schlitz, staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit

Vraag van Evita Willaert aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De evolutie van de verdeling van de zorgtaken tijdens de coronacrisis" (55011334C) 2

Sprekers: Evita Willaert, Sarah Schlitz, staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit

Vraag van Valerie Van Peel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen" (55011354C) 4

Sprekers: Valerie Van Peel, Sarah Schlitz, staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit

Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De impact van de coronacrisis op gendergelijkheid op de arbeidsmarkt en in de privésfeer" (55011422C) 6

Sprekers: Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz, staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit

Samengevoegde vragen van 8
- Daniel Bacquelaine aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Een evenement 'zonder blanken'" (55011865C) 8

- Séverine de Laveleye aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Gendergemengdheid, en genderexclusiviteit als keuze of voldongen feit" (55012498C) 8

Sprekers: Daniel Bacquelaine, Séverine de Laveleye, Sarah Schlitz, staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit

Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De strijd tegen horizontale gendersegregatie op de arbeidsmarkt" (55012172C) 13

Sprekers: Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz,

secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité

staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit

Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "La condition d'état civil pour l'octroi du congé de naissance" (55012173C)	15	Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De voorwaarde van burgerlijke staat voor de toekenning van het geboorteverlof" (55012173C)	15
<i>Orateurs:</i> Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz , secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité		<i>Sprekers:</i> Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz , staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit	
Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "La violence liée au genre et l'intimidation sexuelle sur le lieu de travail aux chemins de fer" (55012175C)	16	Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Gendergerelateerd geweld en seksuele intimidatie op de werkvloer bij de spoorwegen" (55012175C)	16
<i>Orateurs:</i> Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz , secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité		<i>Sprekers:</i> Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz , staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit	
Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Une étude annuelle sur les féminicides" (55012176C)	18	Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Een jaarlijkse studie naar feminicide" (55012176C)	18
<i>Orateurs:</i> Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz , secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité		<i>Sprekers:</i> Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz , staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit	
Questions jointes de - Theo Francken à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Les subsides destinés au Collectif contre l'Islamophobie en Belgique" (55011949C)	19	Samengevoegde vragen van - Theo Francken aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De subsidies aan het Collectif contre l'Islamophobie en Belgique" (55011949C)	19
- Theo Francken à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Les subsides alloués aux ONG engagées contre le racisme et l'islamophobie" (55011951C)	19	- Theo Francken aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De subsidies aan ngo's tegen racisme en islamofobie" (55011951C)	19
<i>Orateurs:</i> Theo Francken, Sarah Schlitz , secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité		<i>Sprekers:</i> Theo Francken, Sarah Schlitz , staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit	
Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Le paysage institutionnel des organismes chargés de l'égalité des chances" (55012178C)	25	Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Het institutioneel gelijkekansenlandschap" (55012178C)	24
<i>Orateurs:</i> Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz , secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité		<i>Sprekers:</i> Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz , staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit	
Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "La loi contre le sexisme" (55012179C)	25	Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De antiseksismewet" (55012179C)	25
<i>Orateurs:</i> Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz , secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité		<i>Sprekers:</i> Maria Vindevoghel, Sarah Schlitz , staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit	

Questions jointes de	27	Samengevoegde vragen van	27
- Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "La discrimination professionnelle des femmes en raison de leur apparence durant leur temps libre" (55012339C)	27	- Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De professionele discriminatie van vrouwen omwille van hun uiterlijk in hun vrije tijd" (55012339C)	27
- Barbara Creemers à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Les jugements basés sur le style vestimentaire" (55012444C)	27	- Barbara Creemers aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Veroordelingen op basis van kleding" (55012444C)	27
- Karin Jiroflée à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "L'accusation sur la base de l'apparence et des activités menées dans le cadre de la sphère privée" (55012474C)	27	- Karin Jiroflée aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De aanklacht op basis van uiterlijk en activiteiten in de privésfeer" (55012474C)	27
<i>Orateurs:</i> Maria Vindevoghel, Barbara Creemers, Sarah Schlitz , secrétaire d'État à l'Égalité des genres, à l'Égalité des chances et à la Diversité, adjointe au ministre de la Mobilité		<i>Sprekers:</i> Maria Vindevoghel, Barbara Creemers, Sarah Schlitz , staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit	

COMMISSION DE LA SANTE ET
DE L'ÉGALITE DES CHANCESCOMMISSIE VOOR GEZONDHEID
EN GELIJKE KANSEN

du

van

MERCREDI 13 JANVIER 2021

WOENSDAG 13 JANUARI 2021

Après-midi

Namiddag

La réunion publique de commission est ouverte à 14 h 04 et présidée par M. Thierry Warmoes.
De openbare commissievergadering wordt geopend om 14.04 uur en voorgezeten door de heer Thierry Warmoes.

01 Question de Laurence Zanchetta à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Les pharmacies comme points de relais pour orienter les victimes de violences conjugales" (55011285C)

01 Vraag van Laurence Zanchetta aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De apotheker als aanspreekpunt voor slachtoffers van partnergeweld" (55011285C)

01.01 Laurence Zanchetta (PS): Madame la secrétaire d'État, les statistiques relatives aux violences conjugales sont préoccupantes et la crise sanitaire que nous connaissons n'a rien arrangé. En effet, la ligne d'écoute "violences conjugales" a vu ses chiffres d'appels tripler durant le premier confinement.

Dès lors, à la suite des recommandations émises par la Conférence interministérielle "Droits des femmes", la ministre wallonne des Droits des femmes et de la Santé et les associations de pharmaciens ont travaillé de concert pour impliquer activement cette profession dans la lutte contre les violences conjugales.

Depuis le 25 novembre, Journée internationale de lutte contre les violences faites aux femmes, les 1 800 pharmacies wallonnes sont donc devenues des relais pour orienter les victimes de violences conjugales qui s'adressent à elles vers des services spécialisés de prise en charge et d'accompagnement ou vers la police.

Cette mesure va dans le sens de ma proposition de résolution visant à installer, en partenariat avec les pharmacies, un dispositif d'alerte destiné aux personnes victimes de violences intrafamiliales. Au demeurant, ce texte a été adopté par la Chambre en juin dernier.

Madame la secrétaire d'État, pouvez-vous nous indiquer où en est l'exécution de cette résolution dans les différentes Régions du pays? Pouvez-vous déjà nous communiquer des chiffres relatifs au nombre de victimes ayant eu recours à ce dispositif?

01.01 Laurence Zanchetta (PS): De hulplijn voor partnergeweld heeft tijdens de eerste lockdown driemaal meer oproepen ontvangen. Naar aanleiding van de aanbevelingen van de IMC Vrouwenrechten heeft de Waalse minister van Vrouwenrechten en Gezondheid samengewerkt met de apothekersverenigingen om de apothekers te betrekken bij de strijd tegen dat verschijnsel.

Sinds 25 november zijn de 1.800 Waalse apotheken aanspreekpunten die slachtoffers doorverwijzen naar gespecialiseerde diensten voor partnergeweld of naar de politie. Die maatregel ligt in de lijn van mijn voorstel van resolutie, dat in juni aangenomen werd, over de instelling in partnerschap met de apothekers van een specifiek waarschuwingssysteem voor slachtoffers van huiselijk geweld.

Hoe staat het met de implementatie van die resolutie in de verschillende Gewesten? Beschikt u over cijfers met betrekking tot het aantal slachtoffers dat van dat systeem gebruik heeft gemaakt?

En raison d'un problème technique, une partie de l'enregistrement digital fait défaut. Pour la réponse du

secrétaire d'État, le compte rendu se base exceptionnellement sur le texte remis par l'auteur.

Ten gevolge van een technisch mankement ontbreekt een deel van de digitale geluidsopname. Voor het antwoord van de staatssecretaris steunt het verslag uitzonderlijk op de tekst die de spreker heeft ingediend.

01.02 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: La lutte contre les violences entre partenaires constitue un point d'attention majeur pour notre pays dans le contexte de la crise sanitaire. Vous connaissez mon engagement sur cette question. Le gouvernement fédéral a adopté le 20 novembre dernier, à mon initiative, un plan d'action fédéral de lutte contre les violences de genre et intrafamiliales, à la suite de la deuxième vague covid-19.

En outre, les violences basées sur le genre figurent au cœur des travaux menés au sein de la Conférence interministérielle droits des femmes. Ces travaux doivent aboutir dans le courant du mois de janvier à une série de nouvelles mesures spécifiques.

Par ailleurs, je souhaite prochainement élaborer un nouveau plan d'action national pluriannuel de lutte contre les violences basées sur le genre complémentaire aux différents plans d'action déjà adoptés au niveau des entités fédérées.

En ce qui concerne spécifiquement les pharmacies, au cours des derniers mois, des autorités locales ont travaillé à la mise sur pied d'un système d'assistance dans les pharmacies afin de soutenir les victimes, à l'instar des initiatives menées à Mons en partenariat avec l'Union Pharmaceutique du Hainaut Occidental et Central (UPHOC) ou à Liège où les autorités ont mené un projet-pilote et établi un vademecum contenant toutes les informations nécessaires pour aider les victimes. Ces initiatives ont été saluées et soutenues par différents parlements du pays, notamment à travers votre résolution, que j'ai d'ailleurs soutenue.

En Wallonie, ce dispositif de relais pharmacies a été implémenté par la ministre Morreale en novembre dernier. Je ne dispose pas encore d'informations fiables sur le nombre de personnes ayant eu recours à ce dispositif. Je vous renvoie dès lors aux autorités wallonnes pour davantage de renseignements. Il en va de même pour la situation à Bruxelles.

En Flandre, le réseau des pharmaciens flamands Vlaams Apothekers Netwerk (VAN) a conclu des accords avec les CAW pour aider à détecter les cas de violence intrafamiliale. Ainsi, une victime peut s'adresser à un pharmacien en demandant un "masque 19". Le pharmacien peut ainsi inviter la victime à donner ses coordonnées et contacter le 1712 ou le CAW pour obtenir de l'aide. A ma connaissance, il n'existe pas non plus actuellement de chiffres fiables sur le recours à ce dispositif.

01.03 Laurence Zanchetta (PS): Madame la secrétaire d'État, je vous remercie pour votre réponse.

Il est vrai qu'il n'est pas facile de disposer de chiffres relatifs au problème, mais ceux-ci s'avéreront extrêmement intéressants au cours des semaines et mois à venir, car nous ne nous attendions pas à devoir vivre un deuxième – voire un troisième – confinement. En fin de compte, nous serons restés confinés plus d'un an et, pour les personnes qui continuent de vivre aux côtés de leur bourreau, la situation est particulièrement compliquée, d'où l'importance de ce dispositif via les pharmacies.

01.03 Laurence Zanchetta (PS):

Het mag dan moeilijk zijn om die cijfers te verzamelen, ze zullen wel erg nuttig zijn in de toekomst. De lockdown zal in totaal langer dan een jaar geduurd hebben. Die situatie is erg moeilijk voor mensen die samenleven met de persoon die hen mishandelt. Daarom is dit systeem, namelijk de inschakeling van de apothekers, zo belangrijk.

Le **président**: Nous avons effectivement eu un petit problème technique. Je pense que ce n'était pas le bon micro qui était allumé.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Vraag van Evita Willaert aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De evolutie van de verdeling van de zorgtaken tijdens de coronacrisis" (55011334C)

02 Question de Evita Willaert à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "L'évolution de la répartition des missions de soins pendant la crise du coronavirus" (55011334C)

02.01 Evita Willaert (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, eind november bleek uit een analyse van de krant *De Morgen* op basis van cijfers van de RVA dat het coronaouderschapsverlof vooral door vrouwen werd opgenomen. In september werd het coronaouderschapsverlof zelfs voor 75 % door vrouwen opgenomen.

In vergelijking met het gewone ouderschapsverlof dat wij voor de coronacrisis kenden, en gelukkig nog altijd kennen, ligt het aandeel van vrouwen nu veel hoger. In 2019 was het aandeel van vrouwen 67,7 % voor de opname van het gewone ouderschapsverlof, een aandeel dat bovendien gestaag daalde sinds 2015. Er is dus een lichte positieve evolutie.

Alweer moeten wij helaas vaststellen dat deze coronacrisis bij vrouwen veel harder inslaat en rolbevestigend werkt. Het zijn nog steeds hoofdzakelijk vrouwen die tijd maken en verlof aanvragen om voor de kinderen te zorgen, zeker nu ook andere opvangmogelijkheden, bijvoorbeeld voor de opvang van een ziek kind, beperkt zijn.

Tijdens deze crisis lijken wij steeds meer terug te vallen op klassieke rolpatronen, en dus op een ongelijke verdeling van de zorgtaken binnen het gezin. Om deze kwalijke evolutie tegen te gaan, hebben wij nood aan een geïntegreerde aanpak, over de bevoegdheden heen. Op welke manier zult u hierin het voortouw nemen?

02.02 Staatssecretaris Sarah Schlitz: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Willaert, de COVID-19-crisis heeft nog maar eens aangetoond dat een evenwichtige verdeling van de zorgtaken een groot struikelblok blijft voor de samenleving. Terwijl de COVID-19-crisis de kans gaf tot meer evenwicht in de verdeling van huishoudelijke taken tussen mannen en vrouwen, bleef een grote verandering uit. Zo blijkt uit het tijdsbestedingsonderzoek van de VUB.

Het massale thuiswerk door zowel mannen als vrouwen en de nood aan het opvangen van de kinderen creëerden de mogelijkheid voor mannen om meer huishoudelijke taken op zich te nemen. Uit de onderzoeken bleek echter dat de traditionele rolverdeling stand bleef houden, uitgezonderd een kleine stijging van de opname van routinematige huishoudelijke taken. Flexibel werken kwam noodgedwongen op de agenda van vele ondernemingen, maar het zoeken naar het juiste evenwicht tussen werk en privé, zeker bij werknemers met kinderen of andere zorgtaken, is nog steeds geen evidentie.

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen organiseerde op 8 oktober 2020 een eerste webinar voor ondernemingen over COVID-19 en gendergelijkheid op de werkvloer. Tijdens deze webinar presenteerden enkele ondernemingen concrete maatregelen die ze hebben ingevoerd om tijdens de sanitaire crisis ondersteuning te bieden aan hun werknemers met of zonder kinderen. De webinar werd massaal bijgewoond en opgepikt in de pers, en meerdere ondernemingen deden er ideeën op voor acties op de eigen werkvloer. Het instituut zal een forum blijven bieden aan organisaties om informatie en inspiratie uit te wisselen. Daarvoor kunnen ondernemingen nu al terecht op de online databank met goede praktijken van bedrijven inzake genderdiversiteitsbeleid.

02.01 Evita Willaert (Ecolo-Groen): Ce sont principalement des femmes qui prennent un congé parental corona. En septembre, c'étaient même 75 % des congés parentaux ordinaires qui avaient été pris par des femmes, ce qui représente une augmentation considérable. La crise frappe plus durement les femmes et elle tend à cimenter les rôles de genre traditionnels. Les femmes, surtout, prennent du temps pour leurs enfants à présent que les possibilités alternatives de garde sont réduites. Il semble que cette crise nous replonge dans les modèles traditionnels, ce qui est une évolution dans le mauvais sens.

Une approche transcendant les différentes compétences respectives s'impose manifestement. La secrétaire d'État est-elle prête à prendre une initiative en ce sens?

02.02 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: La répartition équilibrée des tâches de soin reste une pierre d'achoppement majeure dans notre société. La crise du covid-19 ouvrirait des brèches pour une répartition plus équilibrée des tâches, mais cela n'a pas été suivi des faits. Les entreprises ont dû inventer le travail flexible, mais concilier travail et vie privée n'est toujours pas une sinécure.

Le 8 octobre 2020, l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes (IEFH) a organisé un premier webinar destiné aux entreprises sur le sujet "covid-19 et égalité de genre sur le lieu de travail". Des entreprises ont présenté les mesures qu'elles avaient elles-mêmes mises en oeuvre. Le webinar a rencontré un grand succès et a été largement relayé par la presse. L'IEFH continuera à faire office de forum où organisations et entreprises peuvent accéder à la base de données des bonnes pratiques professionnelles en matière d'égalité de genre. Cette base de données est en permanence tenue à

Het instituut zal deze databank blijven uitbreiden en updaten, om zo een antwoord te bieden op de huidige uitdagingen in de maatschappij. Via het Europese project *Parents At Work*, waarvoor het instituut projectcoördinator is, wordt ingezet op rechtstreekse bewustmaking van werkgevers en werknemers rond de verschillende verlofsystemen en de ondersteuning van ouders op de werkvloer. Dit project zal in de loop van 2021 alle materiaal en conclusies breed bekendmaken.

Tot slot zal het instituut tijdens deze regeerperiode verschillende studies uitvoeren omtrent het opnemen en de bekendheid van de verscheidene verlofstelsels om voorbereid te zijn op de hervorming van het ouderschapsverlof en de verschillende andere verlofregelingen. Een eerste studie zal handelen over de algemene ontwikkeling van de verdeling van verlof- en werktijdregelingen tussen mannen en vrouwen, zoals tijdskrediet, loopbaanonderbreking en ouderschapsverlof. Een tweede studie zal vaders polsen naar hun ervaringen met vaderschapsverlof. Beide studies zullen meer inzicht bieden in de beweegredenen van zowel moeders als vaders voor het al dan niet opnemen van verlof voor huishoudelijke en gezinstaken.

Op basis van deze resultaten kunnen gerichte aanbevelingen en acties opgezet worden om de opname van verschillende verlofstelsels te stimuleren.

02.03 Evita Willaert (Ecolo-Groen): Dank u wel, mevrouw de staatssecretaris. U heeft het belang beklemtoond van ondernemingen, bedrijven en werkgevers mee te hebben. Dat is volgens mij inderdaad erg belangrijk. Er is volgens mij ook een mentaliteitswijziging nodig op de werkvloer.

We hebben er bijvoorbeeld voor gezorgd dat, wanneer een school of een klas sluit omwille van corona, ouders recht hebben op tijdelijke werkloosheid. Sommige collega's hier waren bang dat de deur nu wagenwijd open zou staan. Maar ik heb in de praktijk gezien hoeveel schroom en angst mensen hebben om dat recht ook echt op te nemen. Heel wat bedrijven staan hier al erg ver in en geven extra verlopen. Ze geven vaders ook meer verlof dan wettelijk nodig is. Dat is een goede zaak. Toch denk ik dat we nog massaal moeten inzetten op de mentaliteitswijziging. Daar moet aandacht voor zijn op de werkvloer.

Ook wat het vaderschapsverlof en het geboorteverlof betreft, moeten we ervoor zorgen dat er zoveel mogelijk drempels weggenomen worden. Ik kijk alvast heel erg uit naar de twee studies die u vermeld heeft. Zij zullen ons veel informatie geven die nuttig is voor het werk dat hier nog voor ons op de plank ligt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van Valerie Van Peel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen" (55011354C)

03 Question de Valerie Van Peel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "L'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes" (55011354C)

03.01 Valerie Van Peel (N-VA): Mijnheer de voorzitter, opnieuw heb ik een atypische vraag voor de commissie.

jour.

Le projet européen "Parents@work", dont l'IEFH est coordinateur, vise à sensibiliser directement les employeurs et les travailleurs. Il diffusera largement ses résultats et ses conclusions dans le courant de l'année 2021.

Au cours de cette législature, l'IEFH étudiera tous les systèmes de congé afin de se préparer à leur réforme. Une première étude portera sur la répartition des congés et l'aménagement du temps de travail entre les hommes et les femmes. Une deuxième étude interrogera les pères sur leur expérience du congé de paternité. Les résultats permettront d'encourager certains congés de manière ciblée.

02.03 Evita Willaert (Ecolo-Groen): Les entreprises, les sociétés et les employeurs doivent être au diapason, et j'estime qu'un changement des mentalités s'impose avant tout. Dans la pratique, nombreux sont celles et ceux qui n'osent pas demander un chômage temporaire parce que l'école ou la crèche a fermé. De nombreuses entreprises sont sur la bonne voie, mais pas toutes, loin de là.

Il s'agit également d'araser au maximum les obstacles au congé de paternité et de naissance. Les études nous fourniront les informations nécessaires pour agir de manière ciblée.

03.01 Valerie Van Peel (N-VA): Le conseil d'administration de l'Institut pour l'égalité des femmes

De raad van bestuur van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen is onder meer bevoegd om op eigen initiatief of op vraag van de bevoegde minister of van de directie advies te geven over elke vraag in verband met de statutaire opdrachten van het instituut, dat nog andere bevoegdheden heeft. Hij is samengesteld uit veertien stemgerechtigde leden en drie leden met raadgevende stem. Verrassing alom, dertien van de veertien stemgerechtigde leden van de raad van bestuur zijn vrouwen. De enige stemgerechtigde man is een vertegenwoordiger van de lgbt-gemeenschap. Het adviescomité Gender was vorige legislatuur op dezelfde manier samengesteld overigens.

Ik vind dat een vreemde situatie. Wat mij betreft, werkt gendergelijkheid in twee richtingen. Dat lijkt hier allerminst het geval. Integendeel, er wordt een beetje de indruk gewekt alsof een man geen mening kan hebben over gelijke rechten tussen mannen en vrouwen, of alsof die minder waardevol zou zijn, wat ik ten zeerste wil bestrijden.

Artikel 8 van het koninklijk besluit tot vaststelling van het organieke statuut van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen stelt dat de leden worden voorgesteld door de ministerraad. In Vlaanderen heeft men daarvoor het MEP-decreet ter bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in de advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid. Daarin moet ten minste één derde van elk geslacht vertegenwoordigd zijn. Op federaal niveau blijkt die plicht volgens een antwoord van het instituut enkel te bestaan voor de adviesraden, niet voor het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen. U zegt in uw beleidsnota wel dat u een evenwichtigere samenstelling van de raad van bestuur nastreeft.

Hoe beoordeelt u het gegeven dat er in die raad van bestuur dertien vrouwen en één man met stemrecht zitting hebben? Op welke manier wilt u ervoor zorgen dat de raad van bestuur ook effectief evenwichtig is samengesteld en een weerspiegeling is van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen, wat uiteindelijk ook de kerntaak is?

03.02 Staatssecretaris **Sarah Schlitz**: Mevrouw Van Peel, het koninklijk besluit van 19 maart 2003 tot vaststelling van het organieke statuut van het IGVM bepaalt dat de leden van de raad van bestuur bij koninklijk besluit worden aangesteld door de ministerraad op voordracht van de bevoegde minister of staatssecretaris. Die dient er inderdaad, conform artikel 8, over te waken dat de aanwezigheid van vrouwen en mannen in de raad van bestuur verzekerd is, en streven naar een evenwicht van de geslachten. Er bestaat dus geen verplichting om in de voordracht en aanstelling van de leden een bepaald quorum te respecteren.

Evenmin bestaat er daartoe een verplichting conform de wet van 20 juli 1990, die adviesorganen regels oplegt met betrekking tot de voordracht van de leden en de samenstelling van de raad van bestuur en waarin wordt bepaald dat per mandaat zowel een vrouwelijke als mannelijke kandidaat wordt voorgedragen en dat ten hoogste twee van de drie leden hetzelfde geslacht hebben. Het instituut is immers geen adviesorgaan in de zin van de wet van 1990.

Uiteraard wil ik naar een evenwichtige samenstelling van die en alle andere raden van bestuur streven.

et des hommes (IEFH) se compose de 14 membres avec voix délibérative et de 3 membres avec voix consultative. Parmi les membres avec voix délibérative, il y a treize femmes et un seul homme, représentant de la communauté LGBT. Je m'en étonne: l'égalité des genres fonctionne dans les deux sens.

Que pense la secrétaire d'État de cette répartition? Comment va-t-elle s'assurer que le conseil d'administration soit équilibré et reflète bien l'égalité entre les hommes et les femmes, qui est en fin de compte sa mission principale?

03.02 **Sarah Schlitz**, secrétaire d'État: L'AR du 19 mars 2003 stipule que les membres du conseil d'administration sont nommés par le Conseil des ministres sur proposition du ministre ou du secrétaire d'État compétent. Conformément à l'article 8, ce dernier doit veiller à assurer la présence d'hommes et de femmes au sein du conseil d'administration avec la volonté de tendre à un équilibre des sexes. Il n'y a aucune obligation de respecter un certain quorum lors de la nomination des membres. Il n'y a pas non plus d'obligation en vertu de la loi du 20 juillet 1990.

Il est évident que j'entends m'efforcer d'obtenir une composition équilibrée de ce conseil d'administration, comme de tous les autres.

03.03 Valerie Van Peel (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, ik had die koninklijke besluiten zelf al in mijn ingediende vraag vermeld; ik weet al dat er in dat verband geen verplichting bestaat. Dat vroeg ik dan ook niet. Ik vroeg u wel of u de huidige samenstelling van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen normaal vindt?

Mogelijk hebt u zo het idee – ik begrijp dat u die uitspraak tegenover mij niet nog eens snel zult doen – dat, als er over vrouwenrechten wordt gesproken, de mannen daar niet al te veel bij moeten worden betrokken. Dat is althans wat ik onthoud uit uw beleidsnota. Ik vind dat een zeer kwalijke evolutie, die zich hier ook nog eens in weerspiegelt. Ik heb van u niet gehoord dat u specifiek wilt tegemoetkomen aan de opmerking inzake het onevenwicht. Ik heb de indruk dat de onevenwichten bij u maar in één richting van tel zijn.

Ik vind het heel jammer dat uw antwoord niet meer is dan een herhaling van wat in de vraag staat. Maar goed, toch bedankt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De impact van de coronacrisis op gendergelijkheid op de arbeidsmarkt en in de privésfeer" (55011422C)

04 Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "L'impact de la crise sanitaire sur l'égalité des sexes (marché de l'emploi et sphère privée)" (55011422C)

04.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, het onderwerp van mijn vraag heeft mevrouw Willaert ook al aangekaart. Ze gaat over een artikel van eind november 2020. De vraag dateert van eind december 2020.

In het artikel wordt gesteld dat de coronacrisis de gendergelijkheid vijftientwintig jaar terugschroeft. Dat concludeert een studie van de Verenigde Naties. De voornaamste bevinding van de studie is dat de crisis werkende vrouwen en vooral werkende moeders uit de arbeidsmarkt drukt en opnieuw aan de haard duwt, ook in België.

Vóór de coronacrisis deden vrouwen al drie keer zoveel onbetaald werk als mannen. Sinds de pandemie is de kloof alleen nog maar groter geworden. Vooral huishoudelijke taken en de gezinszorg komen op de schouders van de vrouwen terecht. Door de sluiting van de scholen en doordat er onvoldoende in betaalbare kinderopvang is voorzien door de overheid, moesten vele gezinnen bovendien beslissen het werk te stoppen om voor de kinderen te kunnen zorgen. Dat was meestal voor de vrouw het geval, omdat vrouwen doorgaans minder loon hebben, vaker deeltijds werken en minder jobzekerheid kennen. Ook de cijfers van de RVA over de opname van het coronadoerschapsverlof, zoals mevrouw Willaert ook al heeft aangehaald, tonen aan dat vooral de vrouwen veel meer thuisblijven en voor de kinderen zorgen.

Dat mensen in tijden van crisis teruggrijpen naar klassieke rolpatronen, is slechts één oorzaak van het probleem. Er is natuurlijk ook de loonkloof tussen mannen en vrouwen, die er nog altijd is en die de overrepresentatie veroorzaakt van vrouwen in laagbetaalde sectoren, met veel deeltijdse banen en preciaire statuten. Dat vormt

03.03 Valerie Van Peel (N-VA): Je sais qu'il n'existe aucune obligation, et ce n'était pas le sens de ma question. J'ai demandé à la secrétaire d'État si elle jugeait normale la composition actuelle.

Sa note de politique générale indiquait déjà que dès lors qu'il était question des droits des femmes, les hommes ne devaient pas avoir trop voix au chapitre. C'est là une évolution regrettable. J'ai le sentiment que pour la secrétaire d'État, les déséquilibres n'ont d'importance que dans un seul sens.

04.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Selon une étude des Nations Unies, la crise du coronavirus a fait reculer de 25 ans l'égalité des genres, car elle a poussé les femmes actives, et surtout les mères actives, hors du marché du travail, y compris en Belgique. Avant la crise, le fossé entre les hommes et les femmes était déjà profond; à présent, les tâches ménagères et les tâches de soins familiaux reposent encore plus sur les femmes. L'écart persistant de rémunération continue également à peser dans la balance, d'autant qu'il est exacerbé par le fait que les secteurs féminins ont été très durement touchés par un chômage temporaire massif ou par les risques élevés de contamination, entraînant de nombreuses quarantaines. Dans les deux cas, les travailleuses ne peuvent plus compter que sur 70 % de leurs revenus.

Comment la secrétaire d'État compte-t-elle inverser cette tendance si négative? Comment entend-elle combler l'écart de rému-

een structurele basis voor het probleem van de ongelijke verdeling van betaalde en niet-betaalde arbeid van mannen en vrouwen.

De loonkloof wordt in de huidige crisis nog versterkt, doordat vrouwelijke sectoren buitengewoon hard zijn getroffen door de massale tijdelijke werkloosheid, hetzij door grote besmettingsrisico's met veel quarantaineperiodes tot gevolg, waarbij de vrouwen terugvallen op 70 % van hun inkomen.

Mijn vragen aan u zijn de volgende.

Wat zal u doen om deze kwalijke evolutie naar de klassieke rolpatronen en de verdeling van betaalde en onbetaalde arbeid te kenteren?

Hoe wil u de groeiende loonkloof aanpakken? Zal u er bij uw collega's voor pleiten de tijdelijke werkloosheid te verhogen tot 100 % van het loon?

Zal u ervoor zorgen dat ouders een beroep kunnen doen op voldoende betaalbare kinderopvangplaatsen, zowel nu als in normale tijden, zodat kinderopvang geen trigger meer kan zijn voor genderongelijkheid.

04.02 Staatssecretaris **Sarah Schlitz**: Mevrouw Vindevoghel, deze crisis vergroot de maatschappelijke ongelijkheden. Burgers ondervonden niet allemaal dezelfde impact van de epidemie en van de maatregelen om ze te bestrijden. Het waren net de meest kwetsbare groepen die het zwaarst werden getroffen. Ondergewaardeerde en vaak onderbetaalde sectoren die vaak voor het grootste deel uit vrouwen bestaan, bevonden zich plots in de frontlinie en werden meer blootgesteld aan de ziekte.

Sinds de Wereldvrouwenconferentie die in september 1995 in Peking plaatsvond, heeft België zich ertoe geëngageerd om de gelijkheid van vrouwen en mannen in de samenleving te versterken door de genderdimensie te integreren in het hele overheidsbeleid.

Het moet gezegd worden dat de zaken in het algemeen in de goede richting zijn geëvolueerd, maar niet snel of ver genoeg.

Voor de huidige legislatuur bestaat de uitdaging erin om ervoor te zorgen dat het beleid dat binnen alle bevoegdheidsdomeinen door de regering wordt uitgewerkt bijdraagt aan een concrete evolutie in de samenleving naar een grotere gelijkheid tussen mannen en vrouwen.

In het regeerakkoord van 30 september 2020 staat vermeld dat de overheid een actieve genderpolitiek zal voeren en een voluntaristisch genderbeleid, dat structurele en historische onevenwichten aanpakt. De monitoring hiervan wordt versterkt.

Gendergelijkheid is een fundamentele waarde, waartoe de regering op het vlak van het binnenlands beleid actief bijdraagt en die ze op internationale fora maximaal uitdraagt.

Ik engageer mij ertoe om de uitvoering van de wet inzake gender mainstreaming van 2007 en al haar bepalingen te stimuleren en coördineren en zo de genderdimensie te integreren in alle

nération qui va croissant? Garantira-t-elle un nombre suffisant de places abordables d'accueil d'enfants, tant aujourd'hui qu'après la crise?

04.02 **Sarah Schlitz**, secrétaire d'État: La crise du covid-19 creuse les inégalités sociales, et elle a frappé plus durement les secteurs sous-évalués et sous-payés, souvent composés majoritairement de femmes. Depuis la Conférence mondiale sur les femmes qui a eu lieu en 1995 à Pékin, la Belgique s'est engagée à renforcer l'égalité des hommes et des femmes dans notre société en intégrant la dimension de genre dans toutes les politiques publiques. L'évolution va dans le bon sens, mais elle ne va ni assez vite, ni assez loin.

Pour cette législature, il s'agira de s'assurer que les politiques élaborées par le gouvernement, dans l'ensemble des domaines de compétence contribuent à une plus grande égalité entre les hommes et les femmes. À cette fin, le gouvernement mènera une politique active et volontariste en matière de genre, avec un suivi plus étroit. Le gouvernement considère l'égalité des genres comme une valeur fondamentale. J'encouragerai et coordonnerai la mise en œuvre de la loi *gendermainstreaming* de 2007 et de toutes ses dispositions, afin de les intégrer dans l'ensem-

beleidslijnen, programma's en acties van de regering.

De doelstelling van deze transversale integratie is dat alle beleidslijnen bijdragen tot de versterking van de gelijkheid van vrouwen en mannen en om de structurele en historische onevenwichten aan te pakken.

Ik zal voldoende middelen vrijmaken voor de begeleiding en uitvoering van dit proces. Dit jaar zal ik de ontwikkeling met de implementatie van een nieuw federaal plan gender mainstreaming coördineren. Dat plan zal gebaseerd zijn op de beleidslijnen met een belangrijke genderdimensie, die voor elk regeringslid in zijn of haar beleidsverklaring zijn geïdentificeerd op basis van de bepaling van de wet inzake gender mainstreaming. Dit plan zal worden opgevolgd via de halfjaarlijkse tussentijdse opvolgingsverslagen aan de ministerraad en het eindverslag wordt voorgesteld aan het Parlement. Het instituut zal zijn ondersteuning en begeleidende rol in het kader van de uitvoering van het plan voortzetten. Ik ben ook van plan de wetgeving inzake de loonkloof te versterken om deze doeltreffender te maken. Het glazen plafond en de kleverige vloer zijn fenomenen die ik met verschillende initiatieven zal bestrijden.

ble de notre politique.

Je dégagerai les fonds suffisants pour y parvenir, et je coordonnerai cette année un nouveau plan fédéral de *gendermainstreaming*. Ce plan fera l'objet d'un suivi par le biais de rapports semestriels intermédiaires au Conseil des ministres, avec un rapport final adressé au Parlement. J'ai également l'intention de renforcer la législation relative à l'écart de rémunération.

04.03 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mevrouw de staatssecretaris, het boekje *Quand le monde s'arrête, les femmes continuent* ligt voor mij. Heel veel vrouwen waren de helden van de coronacrisis. Ze mogen daar dan ook voor worden verloond. Ik ben toch wel blij verrast dat u dit op verschillende domeinen zult aanpakken. Dat is heel belangrijk. Er staan nu dikwijls muren tussen de verschillende domeinen. In een tussenkomst naar aanleiding van een resolutie rond vrouwen doe ik bijvoorbeeld voorstellen rond economische maatregelen die moeten worden genomen. Heel wat mensen, ook in dit halfjaar, zien nog altijd niet in hoe belangrijk het is om die maatregelen met elkaar te verbinden. Het economische is ook heel belangrijk om de loonkloof weg te werken en om ervoor te zorgen dat vrouwen even goed kunnen participeren in onze maatschappij.

04.03 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): De très nombreuses femmes ont été les héroïnes de la crise du coronavirus, et elles devraient en être récompensées. Je me réjouis que la ministre aborde cette problématique dans différents domaines.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

Le **président**: La question n° 55011823C de M. Lacroix est transformée en question écrite.

05 Questions jointes de

- Daniel Bacquellaine à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Un événement "sans personnes blanches"" (55011865C)
- Séverine de Laveleye à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "La mixité, la non-mixité choisie et la non-mixité subie" (55012498C)

05 Samengevoegde vragen van

- Daniel Bacquellaine aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Een evenement 'zonder blanken'" (55011865C)
- Séverine de Laveleye aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Gendergemengdheid, en genderexclusiviteit als keuze of voldongen feit" (55012498C)

05.01 Daniel Bacquellaine (MR): Madame la secrétaire d'État, le 10 décembre dernier, le collectif Imazi.Reine a organisé avec le Centre Librex une discussion virtuelle en *safe space*, c'est-à-dire en non-mixité, et je les cite "sans hommes cis-hétéro et sans personnes blanches".

05.01 Daniel Bacquellaine (MR): Op 10 december heeft het collectief Imazi.Reine in samenwerking met de organisatie Centre Librex een virtuele discussie georganiseerd.

Je comprends l'intérêt de ces *safe space*: se retrouver entre soi à certains moments peut libérer davantage la parole, sauf quand il s'agit d'une exclusion publique. On se situe alors dans un autre registre. Cet événement était bien public, car la réunion a bénéficié d'une grande diffusion sur les réseaux sociaux. Elle était donc accessible au grand public et a largement été médiatisée. Or, si un tel événement est considéré comme public, on ne se retrouve plus dans le concept du *safe space* et de l'entre-soi.

Cet événement a donc exclu explicitement des catégories de personnes sur base de discriminations inacceptables (la couleur de peau, le genre, les pratiques sexuelles) mais souhaitées de manière univoque par les organisatrices. Ces exclusions publiques sont, me semble-t-il, inacceptables puisqu'il s'agit de racisme et de sexisme injustifiable et intolérable.

Comme j'ai déjà eu l'occasion de le dire, quand on quitte l'universalisme pour migrer vers le séparatisme, le communautarisme ou le "racialisme", on n'est plus motivé par les valeurs universelles et fondamentales qui sont acceptées et partagées par tout le monde. On se base au contraire sur des identités séparées, voire opposées. Selon moi, il est inquiétant que des organismes subventionnés par le public défendent et cautionnent la tenue de tels événements.

Dès lors, madame la secrétaire d'État, j'aimerais vous poser deux questions.

Qu'allez-vous mettre en place pour que ce genre d'événement public excluant des personnes sur la base de leur origine, leur sexe ou leur couleur de peau ne se reproduise plus à l'avenir?

Prévoyez-vous des rencontres avec les associations organisant de tels événements?

Je vous remercie, madame la secrétaire d'État, pour les réponses que vous voudrez bien m'apporter.

05.02 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Monsieur le président, madame la secrétaire d'État, comme le collègue Bacquelaine vient de le rappeler, en décembre 2020, le collectif Imazi.Reine organisait, avec le Centre Librex, PointCulture Bruxelles et l'ASBL La Maison du Livre, un atelier en non-mixité choisie réservé aux "femmes queers racisées". Ce choix a déclenché une polémique et suscité un débat médiatique sur la non-mixité choisie qui était sûrement utile.

Sans les relater de façon exhaustive ici, les critiques portaient sur le fait que ce type d'activité démontrerait une dérive sexiste et raciste, et qu'il serait le syndrome d'un mouvement large de non-mixité sociale, culturelle ou sexuelle. Les organisatrices, et d'autres voix féministes, soulignent en revanche l'importance d'espaces en non-mixité choisie pour les groupes minoritaires, présentés comme des espaces d'émancipation et dans certains cas de sécurité – *safe places*, comme disait M. Bacquelaine – orientés vers une société plus inclusive et plus juste.

Je constate par ailleurs que plusieurs associations sont toujours aujourd'hui fondées sur la non-mixité de genre. Notons parmi d'autres

seerd volgens de principes van de *safe space*, met andere woorden zonder de aanwezigheid van heterocisgenders en blanken. Ik kan begrijpen dat men liever een onderonsje heeft om vrijuit te kunnen spreken, maar voor publieke uitsluiting kan ik geen begrip opbrengen. Dat evenement werd met veel poeha wereldkundig gemaakt via de sociale media. Dat is dus geen onderonsje meer en toch werden er willens en wetens bepaalde groepen van personen op grond van hun huidskleur, hun geslacht en hun seksuele geaardheid uitgesloten. Wanneer men het pad van het universalisme verlaat en in de richting van het separatisme, de verkokering in gemeenschappen en het racisme opschuift, dan miskent men de fundamentele waarden die door iedereen gedeeld worden ten gunste van afgescheiden en zelfs strijdige identiteiten. Dat is zorgwekkend, zeker wanneer die visie door een gesubsidieerde organisatie wordt uitgedragen.

Wat zult u doen opdat dergelijke openbare evenementen waarvan personen op grond van hun afkomst, huidskleur of geslacht uitgesloten worden niet meer zouden plaatsvinden? Bent u van plan om de organisatoren te ontmoeten?

05.02 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): In december 2020 organiseerde het collectief Imazi.Reine een workshop in een *safe space*, voor een bewust gekozen homogeen publiek van queer vrouwen van kleur, in samenwerking met het Centre Librex, PointCulture Bruxelles en La Maison du Livre. Dat heeft een nuttige polemiek uitgelokt.

Critici laken de activiteit als een seksistische en naar racisme neigende uitwas en een kwalijk symptoom van een bredere beweging, maar feministische stemmen benadrukken dat zulke *safe spaces* voor minderheidsgroepen veilige ruimten zijn die empowerment

le Cercle Royal Gaulois Artistique et Littéraire exclusivement masculin dont les activités sont orientées, d'après leur site internet, vers "des membres du gouvernement, des ambassadeurs, des parlementaires, des magistrats ou professeurs d'université, des représentants des professions libérales ou chefs d'entreprises, des artistes ou hommes de lettres" et dont l'objet social est l'organisation de concerts, d'expositions, de conférences mais aussi l'agrément tel que le bridge, la chasse, et les voitures anciennes. Notez que je ne suis pas du tout exhaustive ici mais donner quelques exemples permet de se mettre dans un contexte général. Il y a aussi le ManKind Project dont la mission est d'offrir, aux hommes uniquement, des programmes de formation et de développement personnel, dont l'initiation dite du "nouveau guerrier" orientée vers l'accomplissement personnel en vue de vivre leur maturité d'homme de façon pleine et entière. Je citerai encore l'organisation de franc-maçonnerie du Grand Orient qui s'organise en deux fédérations en non-mixité choisie et en une fédération mixte.

Je constate enfin que, dans de nombreux lieux de pouvoir officiel, les hommes restent largement surreprésentés, présentant dès lors des situations de non-mixité de fait ou subie.

Madame la secrétaire d'État, quelle différence faites-vous entre mixité, non-mixité choisie et non-mixité subie? Quelles sont les perspectives à court terme pour que la mixité soit effective dans les lieux de pouvoir?

05.03 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: Monsieur le président, monsieur Bacquellaine, madame de Laveleye, je vous remercie pour vos questions.

Je commencerai par relever ce qui me semble être une certaine confusion dans la question de M. Bacquellaine qui parle de pratiques sexuelles alors que l'hétérosexualité ou l'homosexualité, par exemple, sont des orientations sexuelles qui n'engendrent pas de pratiques sexuelles particulières. Il en va de même pour le terme cisgenre qui correspond à un genre précis et qui n'est pas une question de sexe mais bien d'identité de genre. Je pense qu'il est important que nous soyons bien tous au clair sur la définition d'identité de genre, d'expression de genre, de sexe ou d'orientation sexuelle dans cet hémicycle pour arriver à bien se comprendre.

Je suis également assez surprise de la manière dont vous présentez cet événement. Il s'agissait à ma connaissance d'un projet à destination d'un public précis que sont les femmes et les personnes LGBTQI+ non blanches et non pas d'un projet d'exclusion de quiconque.

Pour vous répondre aussi, madame de Laveleye, ce qui me semble primordial à préciser ici, c'est qu'il existe une différence de nature importante entre une non-mixité subie, qui est imposée par des citoyens en capacité de le faire, qui sont détenteurs d'une forme de

mogelijk maken en gericht zijn op een inclusievere en rechtvaardigere samenleving.

Verschillende verenigingen staan uit zichzelf enkel open voor personen van een bepaald geslacht, zoals de Cercle Royal Gaulois Artistique et Littéraire of het ManKind Project, dat exclusief voor mannen opleidingen in persoonlijke ontwikkeling aanbiedt. De vrijmetselaarsorde Grootoosten van België bestaat uit twee federaties die respectievelijk enkel voor mannen en vrouwen openstaan, en heeft daarnaast een gemengde federatie. In heel wat officiële machtscentra leidt de oververtegenwoordiging van mannen tot situaties waarbij een groep feitelijk homogeen is en genderexclusiviteit een voldongen feit is.

Welk verschil onderscheidt u tussen (gender)gemengdheid, (gender)exclusiviteit als keuze en (gender)exclusiviteit als voldongen feit? Wat zijn de vooruitzichten op korte termijn opdat er effectief sprake kan zijn van heterogeniteit in de machtscentra?

05.03 Staatssecretaris Sarah Schlitz: De term seksuele praktijken is niet gepast, aangezien hetero- en homoseksualiteit seksuele geaardheden zijn die geen specifieke praktijken met zich brengen. Datzelfde geldt voor de term cisgender, die overeenstemt met een welbepaald gender; het is geen kwestie van geslacht, maar van identiteit.

Om elkaar goed te begrijpen, is het belangrijk dat we hetzelfde verstaan onder elke definitie.

Bij mijn weten was het evenement bestemd voor een specifiek publiek, namelijk vrouwen en niet-blanke lhbtq+en; het was geen project dat tot doel had mensen uit te sluiten.

Er dient een onderscheid gemaakt worden tussen genderexclusiviteit

pouvoir (comme différentes formes de ségrégation, apartheid, suffrage censitaire ou exclusion des femmes du droit de vote), et une non-mixité qui est choisie par une population minoritaire ou minorisée avec un projet temporaire d'émancipation politique.

Dans la non-mixité choisie comme celle de l'événement d'Imazi.Reine, il ne s'agit pas d'un projet de société ou d'un séparatisme mais bien de la mise en place d'un outil politique stratégique, d'un espace de liberté en vue de renforcer les consciences et les armes des participantes et participants face à différentes discriminations dont ils pourraient être victimes.

J'aimerais rappeler ici que beaucoup d'organisations ont dû s'adapter aux conditions de la crise. L'événement organisé par Imazi.Reine était au départ un événement en présentiel qui devait se dérouler dans le cadre d'une journée d'ateliers. C'était donc un atelier parmi d'autres. Des ateliers devaient se dérouler concernant les alliés, c'est-à-dire les personnes qui sont solidaires des personnes qui subissent des discriminations. C'est bien au départ dans un cadre global que cela devait s'organiser. Mais chacun a dû se réinventer et organiser un événement en le diffusant via les réseaux sociaux comme cela a été le cas pour l'événement qui nous occupe.

L'intérêt de ce genre d'événement est qu'il permet la mise en commun d'expériences personnelles, de discriminations ou d'un système de domination, en rassemblant des individus concernés sans qu'ils doivent justifier leur sentiment d'injustice, sans qu'ils doivent justifier de leur vécu, sans qu'ils doivent rassurer ni prendre en compte d'éventuels partenaires non concernés. C'est aussi l'occasion d'échanger autour d'une culture, d'une identité collective dans un espace sécurisant (d'où le *safe space* bienveillant) et finalement, de développer son autonomie politique sans devoir attendre d'être inclus par le bon vouloir des mouvements majoritaires comme le décrivait ma collègue de Laveleye.

Ce mode d'organisation est donc momentané et circonscrit à certains publics précis, concernés par un problème commun. Ceci était déjà utilisé à la fin des années 60 pour les mouvements des droits civiques ou dans les années 70 par le mouvement féministe, notamment le mouvement lesbien. On pourrait faire un parallèle. Comme on n'invite pas le patron à discuter des conditions de travail à une réunion syndicale, on n'invite pas forcément non plus d'hommes à participer à

als voldongen feit die opgelegd wordt door burgers die een bepaalde vorm van macht hebben (segregatie, uitsluiting van vrouwen van het stemrecht) en genderexclusiviteit waar een minderheidsgroep of een als dusdanig beschouwde groep met een tijdelijk project voor politieke emancipatie voor kiest.

In het geval van genderexclusiviteit als keuze gaat het niet over een maatschappelijk project, maar over een politiek instrument en een ruimte die de vrijheid biedt om het bewustzijn en de middelen van de deelnemers om zich te wapenen tegen de discriminatie waarvan ze het slachtoffer zouden kunnen worden, te versterken.

Het evenement in kwestie was oorspronkelijk gepland als onderdeel van een dag met verscheidene workshops met gelijkgestemden, dat wil zeggen personen die solidair zijn met de personen die gediscrimineerd worden. Maar als gevolg van de pandemie moest het evenement online doorgaan via socialenetwerksites.

Het belang van dat evenement bestaat in het samenbrengen van personen zodat ze hun ervaringen met discriminatie of overheersing kunnen delen zonder dat ze zich moeten verantwoorden voor een gevoel van onrechtvaardigheid of partners die niet met dat probleem geconfronteerd worden moeten geruststellen of rekening met hen moeten houden. Het is een gelegenheid om in een veilige omgeving van gedachten te wisselen over een cultuur en om politieke autonomie te ontwikkelen zonder te wachten tot de meerderheidsbewegingen daar voor open staan.

Deze organisatievorm, die in de tijd beperkt blijft en bestemd is voor een specifiek publiek dat met een gemeenschappelijk probleem af te rekenen heeft, werd al gebruikt door burgerrechtenbewegingen en door de vrouwenbeweging.

des échanges entre femmes sur les violences sexuelles et sexistes, ni des personnes qui ne boivent pas d'alcool à une réunion d'alcooliques anonymes. On peut considérer la nécessité de travailler en non-mixité comme un échec du vivre-ensemble, mais c'est du côté des raisons qui poussent certains groupes marginalisés à y avoir recours qu'il faut chercher la véritable responsabilité.

Il s'agissait, dans le cadre du cas d'Imazi.Reine, d'échanger dans un événement pour lutter entre autres contre le sexisme et le racisme systémiques. Unia, par exemple, dont vous me parliez, et dont nous parlions ce matin en commission, a recensé 951 dossiers déposés pour actes racistes en 2019. Et 2020 n'était pas plus brillante. On remarque que l'augmentation de ces signalements démontre un problème qui reste très présent dans la société, et qui fait évidemment des victimes. Celles-ci cherchent des réponses, à un niveau collectif mais aussi parfois à un niveau plus individuel.

Ensuite, je m'étonne, monsieur Bacquelaine, que vous ne fassiez jamais cette remarque lorsqu'il s'agit du nombre incalculable de lieux de pouvoir ou d'instances décisionnaires, comme le Cercle Gaulois dont parlait justement Mme de Laveleye, certains cercles étudiants, la majorité des loges maçonniques, de nombreuses instances aux fonctions religieuses, les déjeuners au sommet du pouvoir de M. Macron, ou la conférence de presse suivant le Codeco en Belgique, et j'en passe, où l'on se réunit en non-mixité masculine et bien souvent exclusivement blanche. Il y a dans nos sociétés une surreprésentation et une grande cooptation d'hommes dans des groupes censés représenter la majorité d'entre nous, et vous ne semblez pas vous opposer à leur liberté de réunion ou d'association dans ce cas.

05.04 Daniel Bacquelaine (MR): Madame la secrétaire d'État, à confusion, confusion et demi. Et en plus, je pense qu'il y a une très grande naïveté dans votre propos. Vous ne réalisez pas la différence entre le public et le privé, comme Mme de Laveleye qui cite des organisations privées qui ne font jamais de publicité extérieure et qui n'essaient pas de rassembler le grand public sur base de critères déterminés. Il faut bien séparer ce qui ressort de la sphère privée. Que des gens invitent chez eux des personnes qu'ils choisissent ne pose aucun problème. Mais quand une organisation publique, cautionnée et subventionnée par le public fait de même sur des réseaux sociaux, on se trouve dans un tout autre cadre.

Je me permets donc de mettre en évidence cette confusion. Nous nous situons dans une mouvance que vous semblez cautionner, mais que je ne cautionne pas. Des gens réintroduisent le concept de race et l'exhortent sous forme de racialisme, une sorte de racisme à l'envers. Je pense que cela est extrêmement dangereux car il s'agit d'une dérive inquiétante. C'est la mise en évidence de discriminations fondées sur la couleur de peau et sur l'orientation sexuelle. Il s'agit d'un retour au séparatisme, au communautarisme et à l'identité qui devient le maître mot.

Vous êtes donc une identitariste. Je trouve que cela représente franchement un problème pour une secrétaire d'État qui s'occupe de l'égalité.

Indien bepaalde gemarginaliseerde groepen daar hun toevlucht toe nemen, moet men zich de vraag stellen wat hen daartoe drijft.

In het genoemde geval betrof het de strijd tegen institutioneel seksisme en racisme. In 2019 werden er volgens Unia 951 klachtendossiers tegen racistische daden ingediend. Dit probleem is dus nog steeds alomtegenwoordig en de slachtoffers gaan op zoek naar antwoorden.

Mijnheer Bacquelaine, ik hoor u nooit van leer trekken tegen de Cercle Gaulois, bepaalde vrijmetselaarsloges en godsdienstige instanties of tegen de etentjes van de heer Macron, waar enkel mannen tot de kring toegelaten worden, vaak zelfs enkel blanke mannen. In onze maatschappijen is er een oververtegenwoordiging van mannen in de groepen die verondersteld worden de meerderheid te vertegenwoordigen, maar in dat geval schijnt u zich niet te verzetten tegen hun vrijheid van vergadering.

05.04 Daniel Bacquelaine (MR): U haalt de zaken ernstig door elkaar. Bovendien getuigen uw uitspraken van een zeer grote naïviteit. U gaat voorbij aan het onderscheid tussen de overheidssector en de privésector. Het is problematisch als een overheidsorganisatie, die gedekt en gesubsidieerd wordt door de overheid, extern reclame maakt en op basis van welbepaalde criteria het grote publiek op de sociale netwerken voor zich probeert te winnen.

Hier is sprake van een soort omgekeerd racisme. Dat is een verontrustende ontwikkeling.

U bent dus een identitarist. Ik vind dat echt problematisch voor een staatssecretaris die bevoegd is voor gelijkheid.

05.05 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Madame Schlitz, je ne crois pas que vous soyez naïve et je pense que cela ne doit pas être facile d'entendre, dans une assemblée telle que celle-ci, ce genre de propos que les femmes et jeunes femmes ont malheureusement trop souvent l'habitude d'entendre.

Je vous remercie pour votre réponse, à laquelle j'aimerais ajouter deux éléments.

Monsieur Bacquelaine, je trouve qu'il s'agit là d'un débat fondamentalement intéressant qui mérite toute notre attention, celle de Mme Schlitz et de l'ensemble de notre Parlement pour les années à venir.

Premièrement, je ne pense pas laisser entendre à travers ma question un retour vers le séparatisme. L'universalisme auquel on pourrait aspirer dans les faits n'existe pas. Nous vivons dans une société relativement marquée par le ségrégationnisme, en particulier au sein des lieux de pouvoir, qui sont encore largement réservés aux hommes blancs.

Ainsi, s'en prendre essentiellement à des groupes minoritaires qui essaient de s'organiser pour influencer ces rapports de domination – qui existent toujours, même si on peut rêver d'universalisme – reflète un certain danger. À quels objectifs souhaitons-nous consacrer notre énergie? Notre but est-il d'instaurer une société réellement égalitaire ou plutôt de dénoncer les personnes qui s'organisent?

Je pense que nous pouvons également tenir un débat avec la société civile sur la communication liée aux espaces non mixtes. Des problèmes de communication peuvent effectivement se poser, mais ne confondons pas erreur de communication et volonté des groupes racisés ou minoritaires de s'organiser afin d'influencer la société en faveur d'un meilleur vivre-ensemble et d'une plus grande égalité pour toutes et tous.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vragen nrs. 55011949C en 55011951C van de heer Francken worden op zijn verzoek uitgesteld.

06 Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De strijd tegen horizontale gendersegregatie op de arbeidsmarkt" (55012172C)

06 Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "La lutte contre la ségrégation de genre horizontale sur le marché du travail" (55012172C)

06.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mevrouw de staatssecretaris, tijdens deze coronacrisis stapelen de bewijzen zich op dat horizontale gendersegregatie op de arbeidsmarkt zorgt voor verhoogde gezondheids- en financiële risico's voor vrouwen. Wij hebben het vaak over het glazen plafond, maar weinig over de horizontale gendersegregatie, waarbij vrouwen in bepaalde sectoren werken en mannen in andere sectoren.

Er zijn sowieso al structurele problemen in de vrouwelijke sectoren. Ze werken doorgaans in ondergewaardeerde jobs, ze hebben lagere lonen, preciaire statuten en deeltijdbanen.

05.05 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Ik denk niet dat u naïef bent, mevrouw Schlitz, en het moet niet gemakkelijk zijn om als vrouw in dit Parlement dat soort uitspraken te horen, die wij maar al te vaak te horen krijgen. Dit is een interessant debat waar ons veel moet aan gelegen zijn.

Ik denk niet dat ik in mijn vraag een terugkeer naar separatisme suggereerde. Het universalisme, dat we nastreven, bestaat niet in de werkelijkheid; er is nog steeds segregatie, vooral in machtsbolwerken, die nog altijd grotendeels voorbehouden zijn aan blanke mannelijke cisingers. Minderheden op de korrel nemen omdat ze trachten die machtsverhoudingen aan de kaak te stellen en om te buigen, is geen stap in de richting van een grotere maatschappelijke gelijkheid.

Er kan altijd een debat gevoerd worden met het maatschappelijk middenveld over de communicatie met betrekking tot gescheiden ruimtes, maar laten we een foutje in de communicatie niet verwarren met de inspanningen die minderheden leveren voor meer gelijkheid.

06.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): La ségrégation de genre horizontale implique que les femmes travaillent dans certains secteurs et les hommes, dans d'autres secteurs. Les secteurs féminins sont caractérisés par des emplois sous-évalués, des salaires inférieurs, des statuts précaires et des emplois à temps partiel, et l'attention portée à la prévention

Een studie van het European Trade Union Institute wijst erop dat er minder aandacht is voor preventie van gezondheidsrisico's op het werk in overwegend vrouwelijke sectoren, ook al zijn die gezondheidsrisico's op lange termijn groter in de vrouwelijke sectoren dan in overwegend mannelijke sectoren.

Door de coronacrisis zien we een stijging van het gezondheidsrisico en het financieel risico in vrouwelijke sectoren. Enerzijds blijkt een deel van die sectoren plots essentieel te zijn, met een groter besmettingsrisico. Anderzijds worden die sectoren meer door tijdelijke werkloosheid getroffen. Zij moeten dan terugvallen op een veel lager inkomen, slechts 70 % van hun inkomen.

Ik geef een voorbeeld. Op de luchthaven krijgt het cabinepersoneel een heel laag basisloon. Hun loon stijgt als zij vliegen. Doordat zij bijna of niet vliegen daalt hun loon tot onder het minimumloon.

Mevrouw de staatssecretaris, welke maatregelen zullen u en de regering nemen om de horizontale gendersegregatie op de arbeidsmarkt aan te pakken, die aan de basis ligt van de overmatige blootstelling op financieel vlak en op gezondheidsvlak?

Welke initiatieven zal u nemen om te zorgen voor een permanente herwaardering van en een goede bescherming binnen de nu als overwegend vrouwelijk gekwalificeerde sectoren? Denk maar aan de zorg.

06.02 Staatssecretaris **Sarah Schlitz**: Mevrouw Vindevoghel, in 2007 heeft het federaal Parlement, op voorstel van de regering, een vernieuwende en ambitieuze wet aangenomen om te komen tot een grotere gelijkheid tussen vrouwen en mannen.

Ik engageer mij ertoe de uitvoering van de wet gender mainstreaming van 2007 en al haar bepalingen te stimuleren en te coördineren en zo de genderdimensie te integreren in alle beleidslijnen, programma's en acties van de regering.

De doelstelling van die transversale integratie is alle beleidslijnen te laten bijdragen aan de versterking van de gelijkheid van vrouwen en mannen in de samenleving en de structurele en historische onevenwichten aan te pakken.

Daarnaast is er het Verdrag nr. 190 van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de uitbanning van geweld en intimidatie in het domein werk, waarin de aandacht gevestigd wordt op huiselijk geweld dat zijn weerslag heeft op tewerkstelling, productiviteit, gezondheid en veiligheid. Het Verdrag bepaalt dat iedere lidstaat een inclusieve, geïntegreerde en genderbewuste aanpak moet vastleggen voor de preventie en de uitbanning van geweld en intimidatie in het domein werk.

België heeft aangekondigd het Verdrag zo snel mogelijk te zullen bekrachtigen. Het overheidsbeleid heeft nood aan een transversale visie op genderongelijkheid, om enerzijds de ongelijkheden te bestrijden en, anderzijds, te voorkomen dat de situatie van vrouwen verslechtert, tijdens de coronacrisis en daarbuiten.

y est moindre alors que les risques sanitaires y sont plus importants à long terme. En raison de la crise du coronavirus, nous observons une augmentation des risques sanitaires et financiers dans les secteurs féminins. Une partie de ces secteurs est soudain considérée comme étant essentielle, avec comme corollaire un risque accru de contamination. L'autre partie est davantage touchée par le chômage temporaire.

Quelle mesure le gouvernement prendra-t-il pour remédier au problème de la ségrégation de genre horizontale? Quelles initiatives la secrétaire d'État prendra-t-elle pour réaliser une revalorisation permanente des secteurs principalement féminins?

06.02 **Sarah Schlitz**, secrétaire d'État: En 2007, une loi novatrice pour une plus grande égalité entre hommes et femmes a été adoptée. Je m'engage à encourager et à coordonner son exécution ainsi qu'à intégrer l'égalité des genres dans toutes les lignes politiques et les actions du gouvernement.

La Convention concernant l'élimination de la violence et du harcèlement dans le monde du travail de l'Organisation internationale du Travail (OIT), se penche notamment sur la violence domestique et stipule que chaque État membre doit élaborer une politique inclusive, intégrée et attentive aux questions de genre pour la prévention et l'élimination de la violence et du harcèlement au travail. La Belgique ratifiera la Convention le plus rapidement possible.

06.03 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Dank u voor uw antwoord, mevrouw de staatssecretaris.

Er is natuurlijk nog veel werk aan de winkel. Wij hebben in de zorg gezien dat de mensen heel hard hebben moeten werken. Dankzij de strijd van de mensen heeft men de lonen wat kunnen verhogen, maar wij zijn helemaal nog niet waar wij moeten zijn. Het zou bijvoorbeeld een goede zaak zijn, mocht de loonnorm wegvallen, zodat de vakbonden betere lonen kunnen onderhandelen in de bedrijven wanneer zij dat willen. Ik verwijs naar de campagne voor een minimumloon van 14 euro. Het gaat vooral over sectoren waar er veel vrouwen werken. Zo zouden die mensen toch al hun lonen kunnen verhogen.

Verder moet er werk gemaakt worden van betere statuten. Misschien moeten we daarvoor ook eens kijken – ik heb hierover al vragen gesteld – naar bpost, een openbaar bedrijf. De overheid heeft daarin dus zelf iets te zeggen. De mensen hebben daar nog lonen lager dan 14 euro. Dat zou dus al een goede zaak zijn. Er moet ook nog meer werk gemaakt worden van preventie en bescherming op het werk. Verder moeten de essentiële beroepen erkend worden als zware beroepen. Dat zou ook een goede zaak zijn. Die suggesties wilde ik nog aanbrengen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De voorwaarde van burgerlijke staat voor de toekenning van het geboorteverlof" (55012173C)

07 Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "La condition d'état civil pour l'octroi du congé de naissance" (55012173C)

07.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, sinds 1 januari van dit jaar is het geboorteverlof voor vaders en meemoeders uitgebreid naar 15 dagen. Dat is op zich een eerste stap in de goede richting. Maar laten we wel wezen, de duurtijd, de hoogte van de uitkering en het ontbreken van een automatische toekenning of opnameverplichting laten nog veel te wensen over met het oog op het uiteindelijke doel, namelijk het doorbreken van de genderrolpatronen in de kinderopvang en het verkrijgen van een evenwichtige taakverdeling tussen beide ouders.

Los daarvan vond ik het frappant dat de nieuwe regeling rond geboorteverlof nog steeds uitgaat van het klassieke kerngezin. Vaders en meemoeders moeten immers met de moeder gehuwd of wettelijk samenwonend zijn om recht te hebben op het geboorteverlof. Op die manier worden feitelijk samenwonenden en ouders die op het moment van de geboorte reeds uit elkaar zijn, uitgesloten. Daardoor dreigt de kinderopvang weer overmatig op de schouders van de al dan niet opnieuw alleenstaande moeder te komen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn?

Gaat u ervoor zorgen dat het recht op geboorteverlof onafhankelijk gemaakt wordt van de burgerlijke staat van de ouders, om dit probleem op te lossen?

07.02 Staatssecretaris Sarah Schlitz: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Vindevoghel, ongelijkheden in de verdeling van de taken

06.03 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Il reste encore beaucoup de pain sur la planche. Le personnel des soins s'est éreinté à la tâche, ce qui a conduit à une petite augmentation salariale. Il serait bon que la norme salariale soit abandonnée, afin que les syndicats puissent négocier de meilleurs salaires. Il s'agit surtout de secteurs où travaillent beaucoup de femmes.

Il faut ensuite prévoir de meilleurs statuts et assurer une meilleure prévention et protection au travail. Il faut en outre reconnaître les métiers essentiels comme métiers pénibles.

07.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Le congé de naissance pour les pères et les co-mères a été étendu à 15 jours depuis le 1er janvier de cette année. Toutefois, il reste du pain sur la planche en ce qui concerne sa durée, le montant de l'indemnité et son octroi automatique si l'on veut casser les stéréotypes sexistes et parvenir à une répartition plus équilibrée des tâches. De même, je trouve particulièrement étrange que les pères et les co-mères doivent être mariés ou cohabiter légalement avec la mère pour pouvoir prétendre au congé de naissance.

La secrétaire d'État fera-t-elle en sorte que le droit au congé de naissance soit indépendant de l'état civil des parents?

07.02 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: Le congé de naissance per-

met betrekking tot de zorg voor het kind ontstaan van bij de wieg. Het geboorteverlof is een maatregel die het mogelijk zal maken dat ouders hun rechtmatige plaats innemen in de zorg en de opvoeding van het kind.

In eerste instantie heeft de werknemer of zelfstandige van wie de afstamming wettelijk is vastgelegd of die het kind heeft erkend recht op geboorteverlof. Indien dat niet het geval is, hebben de volgende personen volgens een cascadesysteem recht op geboorteverlof: de persoon die getrouwd is met de moeder, de persoon die wettelijk samenwoont met de moeder of de persoon die reeds gedurende drie jaar feitelijk op permanente en affectieve wijze samenwoont met de moeder.

Er wordt dus inderdaad steeds een zekere band met het kind en de biologische moeder gevraagd. Dat belet echter niet dat iemand die wettelijk of duurzaam feitelijk samenwoont met de moeder van het kind ook recht heeft op geboorteverlof.

Bovendien heeft iemand die gescheiden is van de moeder, maar het kind heeft erkend of indien er een vermoeden van vaderschap of meemoederschap is omdat het huwelijk ontbonden of vernietigd is binnen de 300 dagen vóór de geboorte van het kind, tevens recht op geboorteverlof.

Uiteraard moet het geboorteverlof mee evolueren met de noden in de samenleving. Ik zal hierop toezien.

met aux coparents de prendre la place qui leur revient s'agissant de la garde et de l'éducation de l'enfant.

C'est en premier lieu le travailleur salarié ou indépendant dont la filiation est légalement établie ou qui a reconnu l'enfant qui a droit au congé de naissance. Si l'on ne se trouve pas dans cette situation, les personnes suivantes ont droit au congé de naissance selon un système de cascade: la personne qui est mariée ou qui cohabite légalement avec la mère, ou la personne qui cohabite de fait avec la mère de manière permanente et affective depuis trois ans.

Le droit au congé de naissance s'applique également en cas de présomption de paternité ou de comaternité parce que le mariage a été dissous ou annulé dans les 300 jours précédant la naissance de l'enfant.

Je veillerai à ce que le congé de naissance évolue en adéquation avec les besoins de la société.

07.03 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): Mevrouw de staatssecretaris, ik dank u voor uw antwoord.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

08 **Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Gendergerelateerd geweld en seksuele intimidatie op de werkvloer bij de spoorwegen" (55012175C)**

08 **Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "La violence liée au genre et l'intimidation sexuelle sur le lieu de travail aux chemins de fer" (55012175C)**

08.01 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, in Brussel heeft onder andere de vakbond ACV een enquête gehouden bij werkneemsters van de NMBS. De resultaten ervan noopten ons om over het onderwerp een parlementaire vraag in te dienen.

De enquête werd door 146 werkneemsters ingevuld. Aangezien de jaarrapporten van de interne diensten voor preventie en bescherming op het werk geen cijfers bevatten over gendergerelateerd geweld en seksuele intimidatie, is er natuurlijk geen zekerheid over de representativiteit van de resultaten voor de meerderheid van de werkneemsters bij de spoorwegen. De resultaten van de enquête maken echter wel duidelijk dat het niet om geïsoleerde gevallen gaat. Als u het wil, kan ik u de enquête doorspelen.

Ik vat het even samen, 67,8% van de respondenten werd zelf het

08.01 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): Il ressort d'une enquête menée par le syndicat CSC auprès de 146 travailleuses de la SNCB que 67,8 % d'entre elles ont elles-mêmes été victimes de violences verbales ou physiques liées au genre. Par ailleurs, 41,78 % des personnes interrogées ont été témoin de violences liées au genre ou de comportements sexuels inappropriés à l'égard d'une collègue. Il est frappant de constater que les femmes signalent davantage de faits en tant que témoin

slachtoffer van verbaal of fysiek gendergerelateerd geweld. Voor de meerderheid van hen was het probleem niet recurrent. Het had echter wel een impact op het welzijn van de werknemers op het werk. Daarnaast was 41,78 % van de respondenten getuige van gendergerelateerd geweld of ongepast seksueel gedrag tegenover een vrouwelijke collega op de werkvloer. Opvallend is ook dat vrouwen dergelijke feiten vaker signaleren wanneer ze getuige zijn dan wanneer ze zelf het slachtoffer zijn. Tot slot vonden de deelnemers aan de enquête het hoog tijd dat er iets gedaan werd aan het probleem.

Mevrouw de minister, welke acties zult u ondernemen om volledige en representatieve gegevens te verzamelen over gendergerelateerd geweld en seksuele intimidatie bij de spoorwegen? Welke preventie- en beschermingsmaatregelen zult u nemen voor de slachtoffers?

Hoe zult u de melding van dergelijke feiten vereenvoudigen voor slachtoffers en getuigen?

Zult u zorgen voor een preventiecampagne inzake seksistische gedragingen op de werkvloer die kunnen resulteren in geweld? Hoe zult u dat aanpakken?

Zult u meewerken aan de behandeling van de thematiek in de plannen voor welzijn op het werk, onder andere bij de spoorwegen?

08.02 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: Monsieur le président, madame Vindevoghel, j'ai pris connaissance de l'enquête dont question.

En décembre, si je me souviens bien, je suis entrée en contact avec un petit groupe de la CSC-Transcom qui m'a fait part des résultats de cette étude, malgré qu'il m'avait fait savoir, au départ, qu'il s'agissait d'informations confidentielles. Je n'ai donc pas vraiment eu l'occasion d'en discuter avec les membres du Parlement, mais je suis contente que certains se saisissent de la question.

Quoi qu'il en soit, les résultats sont, en effet, accablants. On peut constater qu'on se trouve face à un problème de sexisme ordinaire, de méconnaissance de ce dernier ou de ce que représente une agression sexuelle ou un fait de harcèlement. Cette méconnaissance est très préoccupante. Une sensibilisation en la matière est donc nécessaire, mais aussi en matière de monitoring. En effet, comme vous le soulignez, il n'existe pas actuellement de référencement, au niveau de la SNCB, de tous ces actes dans les enquêtes relatives au bien-être. De plus, il est difficile pour les travailleurs et les travailleuses de signaler ce genre de problèmes. Voilà pour ce qui concerne les points importants que j'ai retenus de cette rencontre.

J'ai bien pris note de toutes vos questions qui constituent des pistes de travail intéressantes. Mais mon objectif est d'agir, en concertation avec le ministre de la Mobilité, M. Gilkinet, afin de remédier à cette situation de façon urgente et de mettre en place un plan d'action. J'ai d'ores et déjà averti l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes du problème spécifique qui se pose à la SNCB, et il s'est dit disposé à nous soutenir pour développer ce plan. Ma stratégie consiste à voir si ce type de problèmes ne se pose pas dans d'autres secteurs. Mais je ne suis pas encore en possession de toutes les

qu'en tant que victime.

Que va entreprendre la secrétaire d'État pour collecter des données représentatives à cet égard? Va-t-elle veiller à une meilleure prévention et protection, à des possibilités de signalement plus simples et à une discussion du thème dans le cadre des projets en matière de bien-être au travail?

08.02 Staatssecretaris Sarah Schlitz: In december heeft ACV-Transcom me, nog vóór ze officieel bekendgemaakt werden, de verpletterende resultaten van de studie bezorgd. Daaruit blijkt dat alledaags seksisme er een probleem vormt en dat er een verontwaardigend gebrek aan kennis heerst over wat seksuele agressie en ongewenst seksueel gedrag op de werkvloer zijn.

Sensibilisering en monitoring dringen zich derhalve op. In de enquêtes over het welzijn bij de NMBS wordt er niet naar al die handelingen verwezen. Bovendien is het voor de werknemers moeilijk om dergelijke problemen te melden.

Uw vragen bieden interessante invalshoeken waarop we voort kunnen werken. Ik wil dringend een actieplan opstellen, in overleg met de minister van Mobiliteit. Ik heb het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen van het probleem bij de NMBS op de hoogte gebracht. Het is bereid ons te steunen. Mijn strategie bestaat er ook in om na te gaan of dit soort

réponses à ce sujet.

08.03 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): We mogen inderdaad de omvang en frequentie van grensoverschrijdend gedrag in de werkomgeving niet onderschatten. In Vlaanderen is er momenteel de zaak-Bart De Pauw. Er was ook de enquête van het ACV bij de dienstenchequebedrijven. Die resultaten waren ook zeer ernstig.

Voor mij is het belangrijk dat er meer tools ter beschikking worden gesteld en dat vrouwen gemakkelijker toegang krijgen tot een stevig preventiebeleid in de ondernemingen. In heel wat bedrijven wordt het probleem nog te vaak onderschat.

Daarom is het misschien niet slecht dat u werk maakt van een casegebaseerd beleid, dat uitgebreid wordt tot andere bedrijven.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Een jaarlijkse studie naar feminicide" (55012176C)

09 Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Une étude annuelle sur les féminicides" (55012176C)

09.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mevrouw de staatssecretaris, tijdens het debat over uw beleidsverklaring gaf u tegenover mevrouw Nadia Moscufo aan dat het volgens u een goed idee is om officiële statistieken over feminicide in België te verzamelen. In Frankrijk wordt er sinds kort jaarlijks een rapport aan gewijd, genaamd *Etude nationale relative au morts violentes au sein de couples*.

Het middenveld is vragende partij om een dergelijke studie jaarlijks in België te laten plaatsvinden. Zult u het voorbeeld van Frankrijk volgen en ook in België jaarlijks een rapport over feminicide bestellen? Kunt u dat al voor 2020 doen? Zo niet, wat is het probleem ter zake?

09.02 Staatssecretaris Sarah Schlitz: Mevrouw Vindevoghel, als staatssecretaris voor Gendergelijkheid besteed ik veel aandacht aan de strijd tegen vrouwenmoord. Vrouwenmoord of feminicide is de meest extreme vorm van geweld tegen vrouwen en heeft ook een dramatische impact op hun naasten. Het is inderdaad essentieel om een beter inzicht te krijgen in de omvang en de evolutie van feminicide in ons land. Het verzamelen van degelijke gegevens, maar ook het instellen van een analysemechanisme voor het onderzoeken van vrouwenmoord, behoort terecht tot de aanbevelingen van de review. In het kader van het volgende nationaal actieplan zal ik ervoor zorgen dat dit belangrijke aandachtspunt wordt opgenomen. Het is onaanvaardbaar dat in 2021 nog steeds het middenveld dit werk op basis van persartikels uitvoert.

Het IGVM richt zich elk jaar tot de federale politie en het College van procureurs-generaal om de statistieken over gendergerelateerd geweld te centraliseren. Het blijkt dat we op dit moment niet

problemen zich in andere sectoren voordoet. Ik heb daar nog niet alle antwoorden op ontvangen.

08.03 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Nous devons nous garder de sous-estimer l'ampleur et la fréquence des comportements transgressifs dans l'environnement professionnel. Les femmes doivent avoir plus aisément accès à une politique solide de prévention au sein des entreprises car ce problème demeure sous-estimé. Etendre à d'autres entreprises une politique menée à partir de cas n'est peut-être pas une mauvaise idée.

09.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Dans le débat sur sa déclaration de politique, la secrétaire d'État a indiqué qu'il était judicieux de rassembler les statistiques officielles sur le féminicide, comme cela se passe déjà en France.

Un rapport annuel sur les féminicides sera-t-il instauré en Belgique? Un rapport relatif à 2020 peut-il déjà être rédigé?

09.02 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: Le féminicide est la forme la plus extrême de violence à l'encontre des femmes. Il est essentiel d'obtenir une meilleure vue de l'ampleur et de l'évolution de ce phénomène dans notre pays. Dans le cadre du prochain plan d'action national, je ferai en sorte que ce point d'attention important y soit intégré. Nous ne disposons pas de données fiables à l'heure actuelle. Sur le plan de la Justice et de la police, des exercices de réflexion sont en cours afin de pouvoir disposer de données ventilées au sujet des victimes de vio-

beschikken over betrouwbare gegevens over vrouwenmoord, die een studie zoals in Frankrijk mogelijk maken. Desalniettemin zijn momenteel zowel op politieel als op gerechtelijk niveau denk-oefeningen aan de gang om te kunnen beschikken over naar gender uitgesplitste statistische gegevens over de slachtoffers van partnergeweld. We zijn dus goed op weg naar betere statistieken met betrekking tot deze feiten.

Voor verdere informatie hierover verwijs ik u eveneens naar mijn collega's, de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken.

J'espère qu'on pourra avancer le plus rapidement possible sur cette question.

09.03 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Dank u, ik hoop het ook.

Vorig jaar waren er 24 feminicides. Dat is een enorm cijfer. Meten is weten en als men iets weet, kan men maatregelen nemen. Het is heel belangrijk om ter zake stappen vooruit te zetten. Het is een vraag van de vrouwenorganisaties om meer zicht te krijgen op de oorzaken daarvan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Samengevoegde vragen van

- Theo Francken aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De subsidies aan het Collectif contre l'Islamophobie en Belgique" (55011949C)

- Theo Francken aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De subsidies aan ngo's tegen racisme en islamofobie" (55011951C)

10 Questions jointes de

- Theo Francken à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Les subsides destinés au Collectif contre l'Islamophobie en Belgique" (55011949C)

- Theo Francken à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Les subsides alloués aux ONG engagées contre le racisme et l'islamophobie" (55011951C)

De **voorzitter**: Mijnheer Francken, ik had het bericht gekregen dat u om uitstel van uw vragen had verzocht, maar intussen bent u toch bij ons.

10.01 Theo Francken (N-VA): Ik dacht inderdaad dat ik er niet zou geraken, mijnheer de voorzitter, maar het is toch gelukt. Ik ben blij dat ik eens aanwezig ben in de commissie voor Gelijke Kansen, want het is de eerste keer.

Mevrouw de staatssecretaris, mijn beste wensen voor het nieuwe jaar, veel moed en doorzettingsvermogen. Beleid maken is moeilijker dan oppositie voeren. In de oppositie is het altijd gemakkelijk om kritiek te geven, maar het is nog iets anders als men het moet doen. Ik wens u dus veel succes en ben ervan overtuigd dat het niet de laatste keer is dat ik in deze commissie aanwezig ben.

Ik heb een vraag over het Collectif contre l'Islamophobie en Belgique (CCIB). Ik heb in het verslag gelezen dat collega Van Langenhove daarover donderdag in plenum al een vraag heeft gesteld en ik heb enkele bijkomende vragen.

In uw antwoord aan de heer Van Langenhove zei u dat u een onderhoud hebt gehad met het CCIB. Hoe is dat onderhoud verlopen?

lences conjugales. Les ministres de la Justice et de l'Intérieur peuvent fournir de plus amples informations à cet égard.

09.03 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Le fait de disposer de davantage de données nous permettrait de réaliser plus rapidement des avancées et d'obtenir une meilleure vue sur les causes.

10.01 Theo Francken (N-VA): La Secrétaire d'Etat s'est entretenue avec le Collectif contre l'Islamophobie en Belgique (CCIB). La question des liens entre le CCIB et le CCIF, une organisation qui a été interdite en France pour cause d'islamisme et d'accointances avec les Frères musulmans et le Hamas a-t-elle été abordée? Le CCIB et le CCIF ont en effet le même logo et surtout les mêmes objectifs.

Beaucoup de coreligionnaires de la secrétaire d'Etat écolo siègent au conseil d'administration du CCIB. Or cette organisation n'a pas encore introduit de comptes

U zegt dat dit positief is verlopen, maar hebt u besproken, wat ik vermoed, dat het CCIB en het CCIF onderling gerelateerd zijn? U zegt dat zij niets met elkaar te maken hebben, maar het is toch vreemd dat zij juist hetzelfde logo gebruiken en dezelfde statuten hebben? U kunt zeggen dat het geen hond is, maar als het vier poten heeft, als het blaft, als het haar, een kop en een staart heeft, dan zal het misschien toch een hond zijn. Hebt u dat besproken? Hebt u gevraagd naar de links met het CCIF, dat in Frankrijk verboden is door president Macron? Waaruit concludeert u dat er geen enkele relatie bestaat tussen het CCIF en het CCIB en dat het CCIB 100 % koosjer is, terwijl het CCIF verboden is door de Franse regering wegens islamisme en links met de Moslimbroederschap en met Hamas? Bovendien gebruiken beide organisaties net hetzelfde logo en hebben zij dezelfde doelstellingen.

Ik vind dat echt vreemd. Dan heb ik het nog niet over het feit dat er heel wat van uw partijgenoten in de raad van bestuur van het CCIB zitten en dat het CCIB nog niet eens een jaarrekening heeft ingediend. Toch bestaat die organisatie en geeft u er zelfs subsidies aan. In Frankrijk wordt het CCIF verboden, maar de zusterorganisatie met hetzelfde logo en dezelfde doelstellingen krijgt bij ons subsidies. Ik vind dat echt heel vreemd en ik denk dat ik daarmee niet alleen sta.

Daarom verkrijg ik graag enige duidelijkheid over uw onderhoud met het CCIB.

Mijn tweede vraag gaat over de subsidies, gepubliceerd op 31 december in het *Belgisch Staatsblad*. Ik houd het *Belgisch Staatsblad* altijd in de gaten, ook in de kerstvakantie, wat voor een stuk een hobby is. Er staan trouwens altijd heel interessante dingen in.

10.02 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: Monsieur Francken, excusez-moi, est-ce que vous passez à votre deuxième question?

10.03 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, ik heb van de voorzitter begrepen dat mijn vragen over dit onderwerp gekoppeld zijn.

10.04 Staatssecretaris Sarah Schlitz: Nee, ze zijn niet gekoppeld.

De **voorzitter**: Mevrouw de staatssecretaris, beide vragen zijn inderdaad samengevoegd. Ik heb aan de heer Francken dan ook het woord gegeven om zijn beide vragen samen te stellen.

10.05 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: Cela ne m'a pas été communiqué. Je vous remercie.

10.06 Theo Francken (N-VA): Hoe dan ook, op 31 december publiceerde het *Belgisch Staatsblad* een reeks subsidies aan allerlei ngo's voor projecten ter bestrijding van racisme en islamofobie.

Die lijst heb ik goed bekeken. Als voormalig staatssecretaris voor Asiel en Migratie heb ik nogal kennis van de ngo-wereld in die sector. Voorheen was ik al kabinetschef op het departement Inburgering, waardoor ik ook wat kennis van de ngo-wereld in Vlaanderen heb. Vaak dienen dezelfde ngo's subsidiedossiers en aanvragen in, waarmee ik op zich geen problemen heb, subsidies bestaan daarvoor. Enkele van de opgesomde ngo's ken ik, maar van enkele andere heb ik nog nooit gehoord; wat niet wil zeggen dat het om incorrecte ngo's

annuels mais reçoit pourtant de plantureux subsides. C'est très curieux. C'est pourquoi j'aimerais obtenir certains éclaircissements au sujet de cet entretien.

10.06 Theo Francken (N-VA): J'ai pu lire dans le *Moniteur belge* du 31 décembre 2020 que des subsides étaient accordés à différentes ONG pour des projets de lutte contre le racisme et l'islamophobie. J'aimerais obtenir un récapitulatif des montants exacts de ces subsides ainsi que de la durée pendant laquelle ils sont octroyés, et ce, par ONG. Pouvez-vous fournir davantage de précisions con-

gaat.

Mevrouw de staatssecretaris, kunt u een overzicht geven van de exacte bedragen en de duurtijd van de subsidies per ngo?

Welke was juist de subsidieoproep? Wat was de doelstelling, het motief van de subsidie? Wat was juist het kader van de subsidies? Wanneer werd die subsidieaanvraag gelanceerd? Uit een krantenartikel in *De Standaard* heb ik begrepen dat de subsidieoproep door de vorige regering werd uitgestuurd en dat u een en ander gewoon hebt ondertekend. Blijkbaar is voormalig minister Nathalie Muylle van CD&V ervoor verantwoordelijk.

Ik heb ook gelezen dat een van de subsidies werd toegekend aan een ngo die onderzoek wil doen naar en ook actief wil zijn in de bestrijding van coronaracisme. Bestaat coronaracisme? Wat is dat? Ik heb er nog nooit van gehoord. Ik meende dat iedereen met corona besmet kan worden, dat corona geen onderscheid maakt naar rang of stand, laat staan naar huidskleur of geaardheid.

Alle gekheid op een stokje, neemt u het ernstig dat u subsidie toekent aan een vzw die zegt onderzoek te zullen uitvoeren naar coronaracisme en dat desgevallend te bestrijden? Ik vind dat hilarisch. Ik vind het onwaarschijnlijk dat daaraan geld wordt uitgegeven. Kunt u mij zeggen wat coronaracisme precies is? Dat interesseert mij wel.

De **voorzitter**: Mevrouw de staatssecretaris, u krijgt nu twee minuten per gestelde vraag, dus samen vier minuten spreektijd om te antwoorden op beide vragen van collega Francken.

10.07 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: S'agissant de la première question, je me réfère à la réponse que j'ai donnée en séance plénière la semaine dernière. Plusieurs questions viennent d'être ajoutées par M. Francken mais n'ont pas été préalablement communiquées à mon cabinet, de sorte que je n'y répondrai pas maintenant.

Je répondrai donc à la seconde question que m'a posée M. Francken en rapport avec les subsides.

Mijnheer Francken, ik wil uw aandacht vestigen op het feit dat deze projectoproep niet specifiek ter bestrijding van racisme en islamofobie was, maar een bredere oproep op het gebied van gelijke kansen. Dit betekent dat niet alleen projecten ter bestrijding van racisme en islamofobie zijn geselecteerd, maar ook projecten ter bestrijding van discriminatie in het algemeen, discriminatie van lgbtqi+-mensen, online *hate speech* en projecten om tot een meer inclusieve samenleving te komen.

We hebben een subsidie van 20.000 euro per project toegekend aan in totaal negen Belgische vzw's. Concreet duren deze projecten tussen zes maanden en anderhalf jaar. Kandidaturen voor de projectoproep waarnaar u verwijst, konden ingediend worden tussen 21 maart en 30 april 2020 en de oproep werd gepubliceerd op de website van de FOD Justitie, aangezien mijn administratie nog niet over een eigen website beschikt. De subsidie(...) en het aanvraagformulier zijn inderdaad nog steeds online te vinden.

cernant l'objectif et le cadre de ces subsides? Il semble que l'appel à subsides ait encore été lancé par le précédent gouvernement.

Est-il exact que des subsides ont été accordés à une ASBL souhaitant effectuer des recherches concernant le "coronaracisme" et lutter contre ce type de racisme? J'ai du mal à y croire. Qu'entend-on précisément par "coronaracisme"?

10.07 Staatssecretaris Sarah Schlitz: Voor de eerste vraag verwijs ik naar het antwoord dat ik vorige week in de plenaire vergadering gegeven heb. Meerdere vragen die door de heer Franken toegevoegd werden, werden niet vooraf aan mijn kabinet meegegeeld. Bijgevolg zal ik daar nu niet op antwoorden.

L'appel à projets en question avait une portée élargie au domaine de l'égalité des chances et nous n'avons, dès lors, pas uniquement sélectionné des projets de lutte contre le racisme et l'islamophobie mais aussi des projets de lutte contre la discrimination en général et des projets visant à l'avènement d'une société plus inclusive.

Des subsides à concurrence de 20 000 euros par projet ont été accordés à neuf ASBL belges. Concrètement, les projets portent sur une durée de six à dix-huit mois. Les candidatures pouvaient être soumises entre le 21 mars et le

Ik geef graag mee dat mijn administratie in 2019 een soortgelijke projectoproep heeft gelanceerd, waarbij ook toen negen projecten rond gelijke kansen een subsidie hebben gekregen. Bovendien zijn we van plan om deze oproep jaarlijks te lanceren en zo het maatschappelijke middenveld aan te moedigen om bij te dragen aan de ontwikkeling van het federale gelijkekansenbeleid.

Sinds het uitbreken van de sanitaire crisis heeft de Belgische en Europese pers herhaaldelijk melding gemaakt van discriminatie of beledigingen ten aanzien van Aziatische mensen. Ook vanuit andere minderheidsgroepen, zoals de Joodse gemeenschap of de moslimgemeenschap, zijn er concrete meldingen van haatdragende incidenten waarbij men zich geïmponeerd acht als zondebok of oorzaak van COVID-19.

Het Interfederaal Gelijkekansencentrum Unia heeft momenteel geen betrouwbare cijfers beschikbaar over meldingen die in verband gebracht kunnen worden met COVID-19. Deze zullen aan bod komen in Unia's jaarverslag van 2020. Wel heeft Unia in zijn rapport *COVID-19: een test voor de Mensenrechten (2020)* de eerste tendensen omtrent de meldingen gerelateerd aan COVID-19 opgenomen. Deze tonen inderdaad een stijging van 32 % aan van het aantal meldingen over onrechtvaardige of discriminerende behandeling tussen februari en augustus 2020 ten opzichte van dezelfde periode in 2019.

De gezondheidscrisis is dus ook een ongelijkheidscrisis, ook op het vlak van racisme. Ik zal mij op elk moment tegen elke vorm van racisme verzetten, tijdens en na de coronacrisis.

De **voorzitter**: Als de problematiek u interesseert, mijnheer Francken, en ook de anderen, wij hebben vanmorgen met Unia afgesproken dat wij zijn rapport over COVID-19 in de komende weken in onze commissie zullen toelichten.

10.08 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik zal dit zeker mee opvolgen, samen met collega Safai, die er ook bij is komen zitten. Daar mag u zeker van zijn.

Mevrouw de staatssecretaris, ik vraag u eigenlijk heel eenvoudig hoe het overleg geweest is met het CCIB. U zegt dat u daarop niet wilt antwoorden.

Mijn vraag is heel concreet: waaruit concludeert u eigenlijk dat er een groot verschil is tussen het CCIB en het CCIF?

Ik kan dat nergens uit opmaken, niet uit het logo, niet uit de doelstelling. Ik vind het heel vreemd dat in Frankrijk wordt beslist die organisatie te verbieden, en hier niet. Dat is niet zomaar iets, een organisatie verbieden is toch een heel zware maatregel. Die organisatie heeft zichzelf dan ook opgedoekt, opgeheven. President Macron zal er dan toch niet zover naast gezeten hebben, meen ik dan. Tegelijkertijd krijgt zo'n organisatie in België subsidie. Ik word daar nogal argwanend door. Ik vind dat eigenlijk een verkeerd signaal. U kunt toch begrijpen dat dit minstens een vervelend dossier is. Frankrijk verbiedt die organisatie en de Belgische regering geeft er subsidie aan. Dat lijkt mij toch vreemd.

30 avril 2020. Un appel analogue avait été lancé en 2019 et l'objectif est de répéter l'initiative chaque année afin d'encourager la société civile à contribuer à la politique fédérale en matière d'égalité des chances.

Depuis le début de la crise sanitaire, la presse a fait état à plusieurs reprises de discriminations ou d'insultes à l'égard des Asiatiques. D'autres minorités telles que les communautés juives ou musulmanes signalent également des incidents haineux liés à la covid. Les chiffres officiels du Centre interfédéral pour l'égalité des chances Unia à ce sujet seront présentés dans le rapport annuel 2020. Un rapport d'Unia à ce sujet fait effectivement état d'une tendance à la hausse. Il est clair que la crise sanitaire exacerbe également les inégalités, y compris raciales.

Je m'opposerai à tout moment, que ce soit pendant ou après la crise du coronavirus, à toute forme de racisme.

Le **président**: Il sera bientôt question du rapport d'Unia dans cette commission.

10.08 Theo Francken (N-VA): Je ne manquerai pas de suivre, moi aussi, ce point. Je constate que la secrétaire d'État ne répond pas à ma question au sujet de son entretien avec le CCIB. Je me demande aussi pourquoi des subsides sont encore accordés à une ASBL qui enquête sur le racisme lié à la pandémie de covid-19, alors qu'Unia s'en occupe déjà.

U geeft hier duidelijk geen antwoord op. Ik zal een nieuwe vraag moeten indienen, want u kunt blijkbaar niet antwoorden op de vraag hoe dat overleg geweest is. Dan hoeft u geen tekst af te lezen waarschijnlijk.

In verband met mijn vraag over de subsidies, als ik u vraag: bestaat coronaracisme, verwijst u naar een onderzoeksrapport dat Unia aan het opmaken is en dat hier in de Kamer besproken zal worden. Dat betekent dat Unia dat onderzoek aan het voeren is, omdat er klachten geweest zijn.

(...): (...)

10.09 Theo Francken (N-VA): Waarom schudt u neen?

Ik begrijp dat Unia een rapport aan het opmaken is over de coronaperiode, over de klachten die er zijn over discriminatie. Is dat niet juist? Dat is toch wat ik begrepen heb uit uw antwoord en ook uit wat de voorzitter zegt.

Dan vraag ik mij af waarom u daarnaast nog een subsidie wil geven aan een vzw om onderzoek te doen naar coronaracisme, als Unia blijkbaar al een rapport aan het opmaken is?

U schudt opnieuw neen. Waarom schudt u neen, mevrouw de staatssecretaris?

U antwoordt niet, mevrouw de staatssecretaris. In uw ogen ben ik waarschijnlijk een Untermensch, ik weet het. De morele superioriteit druipt er weer van af. Toch zijn het heel eenvoudige dingen die ik u vraag, en ik denk dat het belangrijk is dat we ook antwoorden krijgen van de regering.

10.10 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: (...)

10.11 Theo Francken (N-VA): U mag het in de micro zeggen, hoor, zo kan het in het verslag staan.

10.12 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: (...)

10.13 Theo Francken (N-VA): Dat weet ik niet. Dat hangt af van de voorzitter, die dan de vergadering moet schorsen. Ik wil graag het Reglement inroepen.

10.14 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: Je ne peux pas répondre à une question qui n'a pas été introduite.

10.14 Staatssecretaris **Sarah Schlitz:** Ik kan niet antwoorden op een vraag die niet ingediend werd.

10.15 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mag ik vragen het Reglement toe te passen? De vergadering kan uiteraard worden geschorst als u een onderhoud wenst op vraag van de staatssecretaris, maar als dat niet het geval is, sta ik erop dat die woorden in het verslag worden genoteerd.

De **voorzitter:** De procedure is duidelijk, me dunkt: u hebt twee vragen ingediend, u hebt ze gesteld, mevrouw de staatssecretaris heeft ze beantwoord. Het antwoord bevalt u niet? Dat is uw goed recht, maar als u vervolgens de staatssecretaris interpelleert en zij daarop niet wil ingaan, dan is dat evengoed haar

recht. Daar kunt u akte van nemen, en uiteraard kunt u dat betreuren.

Ik stel voor dat u uw repliek afrondt. Uiteraard staat het u vrij om later nog nieuwe vragen in te dienen.

10.16 Theo Francken (N-VA): Bedankt, mijnheer de voorzitter. Dat is een goede afspraak, ik zal mijn vragen opnieuw formuleren.

Ik begrijp dat ik nu geen antwoord krijg op gewone vragen die ik stel over een onderhoud dat de staatssecretaris afgelopen donderdag nog in de plenaire vergadering heeft bevestigd. Het lijkt me nochtans niet uitzonderlijk om te antwoorden op de vraag hoe dat onderhoud is verlopen. De regering heeft natuurlijk het voorrecht om te weigeren vragen te beantwoorden, al vind ik dat een vreemde manier van werken. Wat meer flexibiliteit in het antwoorden op gewone, normale vragen moet toch kunnen.

Goed, u bent nieuw in functie – ik zal een nieuwe vraag indienen en dan kijken we wel verder wat u erop te zeggen hebt.

Ik heb wel uw communicatie gelezen op uw Twitteraccount, al weet ik niet of u die zelf hebt geschreven?

Le **président**: Madame Schlitz, je vous propose de...

10.17 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: On vous laisse malgré tout poser votre question et vous venez discuter pendant deux heures!

Le **président**: Non, non! Madame Schlitz, je n'ai vérifié le chronomètre pour personne, parce que je n'en ai pas.

J'ai un GSM mais je n'ai pas vérifié le temps de parole de chacun. D'autres orateurs ont parfois dépassé le temps de parole autorisé.

Mijnheer Francken, ik stel voor dat u afrondt.

10.18 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik vraag slechts de toepassing van het Reglement. Het Parlement heeft het laatste woord. Als de staatssecretaris telkens opnieuw tussenkomt, mag ik opnieuw repliceren. Ik vraag niet meer dan de toepassing van het Reglement. Ik denk dat u dat zeer correct doet.

Ik begrijp de ergernis, de frustratie en de woede die het blijkbaar opwekt als ik twee, in mijn ogen normale, vragen stel. Heel goed, dan zal ik zeker nog veel vragen stellen. Doe vooral zo verder. Ik denk dat u beter wat boven de mêlée zou staan als staatssecretaris in plaats van u zo te laten meesleuren; dat is slechts een advies.

Ik heb alleszins uw communicatie goed gelezen. Die was niet helemaal wat u hier zegt, dat het CCIB en het CCIF niets met elkaar te maken hebben. We zullen dat uitdiepen tot op het bot en dan zullen we zien wie er finaal aan het langste eind trekt.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

11 Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Het institutioneel gelijkheidslandschap" (55012178C)

11 Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Le

10.18 Theo Francken (N-VA): Je constate que la secrétaire d'État refuse obstinément de répondre à des questions pourtant simples que je lui ai posées. Le gouvernement a évidemment le privilège de refuser de répondre à certaines questions. J'introduirai dès lors une nouvelle question au sujet de ce dossier. Nous examinerons à la loupe les liens entre le CCIB et le CCIF.

paysage institutionnel des organismes chargés de l'égalité des chances" (55012178C)

11.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mevrouw de staatssecretaris, in uw beleidsverklaring gaf u aan dat u samen met uw collega's het institutioneel landschap van de gelijkheidsorganen en de gelijkekansenadministraties wil evalueren en verbeteren.

Zal die evaluatie van het institutioneel gelijkekansenlandschap een impact hebben op adviesraden, zoals de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen en de Adviesraad Gender en Ontwikkeling? Zo ja, welke wijzigingen kunnen we verwachten?

11.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Dans son exposé d'orientation politique, la secrétaire d'État a indiqué sa volonté de faire évaluer le paysage institutionnel des organismes et administrations chargés de l'égalité des chances et d'en améliorer le fonctionnement.

Cet exercice aura-t-il une incidence sur les conseils consultatifs tels que le Conseil de l'Égalité des Chances entre Hommes et Femmes et le Conseil consultatif Genre et Développement?

11.02 Staatssecretaris Sarah Schlitz: Verschillende gespecialiseerde gelijkheidsorganen hebben geen A-statuuat in de zin van de Principes van Parijs. Een aantal van hen functioneren als gelijkheidsorganen onder toezicht van een lid van de regering. De dubbele status van deze organen wordt door de internationale monitoringsorganen ter discussie gesteld en kan een probleem vormen in het kader van de oprichting van het Federaal Instituut voor de rechten van de mens, dat met name voor deze organen als koppeling zal moeten fungeren.

Het is de ambitie dat dit instituut zal voldoen aan de Principes van Parijs, zodat het statuut A kan worden erkend. Daarin kadert de evaluatie van het institutionele landschap. Er wordt ook een herschikking van de administraties aanbevolen.

Bij de evaluaties van het institutionele landschap van sectoriële mensenrechtenorganen en gelijkekansenadministraties zal ook worden gekeken naar de samenstelling van de raden van bestuur van deze sectoriële mensenrechtenorganen, niet van middenveldorganisaties.

11.02 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: Les organismes internationaux de monitoring mettent en question le double statut des organismes de promotion de l'égalité dans notre pays. Cela peut constituer un problème pour la création de l'Institut fédéral des droits de l'homme. Cet institut devra satisfaire aux Principes de Paris, ce qui requerra une évaluation du paysage institutionnel et une réorganisation des administrations. Un examen sera consacré, à cet égard, à la composition des conseils d'administration des organismes sectoriels de défense des droits de l'homme.

11.03 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Bedankt voor de informatie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

12 Vraag van Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De antiseksismewet" (55012179C)

12 Question de Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "La loi contre le sexisme" (55012179C)

12.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mevrouw de staatssecretaris, tijdens het debat over uw beleidsverklaring gaf u aan dat u de antiseksismewet ruimer bekend en slagkrachtiger wil maken. U gaf aan dat u het eerstelijns personeel beter wil vormen en dat u wil samenwerken met de betrokkenen op het terrein en met de verschillende beleidsniveaus. Het is ons nog niet helemaal duidelijk wie u daarmee bedoelt en welke concrete maatregelen u wilt nemen. Hoe wilt u de antiseksismewet beter bekendmaken bij de bevolking?

12.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Lors du débat sur son exposé d'orientation politique, la secrétaire d'État a notamment fait part de son intention d'assurer une plus large publicité à la loi contre le sexisme auprès de la population. Comment compte-t-elle procéder?

12.02 Staatssecretaris **Sarah Schlitz**: Mevrouw Vindevoghel, de antiseksismewet werd in 2014 door de federale regering aangenomen met als doel de strijd tegen discriminatie en seksisme in de openbare ruimte te versterken.

Dankzij deze wet kan elk gebaar of gedrag dat een persoon ernstig en publiekelijk veracht vanwege zijn of haar geslacht leiden tot een rechtszaak, een gevangenisstraf of een boete.

Deze wet kwam er ook op vraag van feministische verenigingen. Zij is een noodzakelijk instrument, maar daar stopt het niet. De wet is uitsluitend repressief en slaat alleen op gebaren of gedrag, zonder rekening te houden met het systeem van seksisme als geheel.

Zij heeft ook een beperkte reikwijdte, waardoor bijvoorbeeld seksistische reclame wordt uitgesloten. Het zou echter gepast geweest zijn seksisme op alle gebieden te veroordelen, zoals in het geval van de zogenaamde wet-Moureaux, die sinds 1981 handelingen van racistische aard verbiedt.

Het werkpunt is dat de wet te weinig wordt toegepast in de praktijk.

Ik zie drie verbeterpunten.

Ten eerste, de uitvoering van deze wet is vaak te gecompliceerd omdat de bewijslast bij het slachtoffer ligt.

Ten tweede, het is aan de rechter om de ernst van de feiten te beoordelen.

Ten derde, er is niet voorzien in de mogelijkheid deze wet aan het publiek bekend te maken. Er is werk op het vlak van sensibilisering en opleiding. Dat is ook het signaal dat ik van het terrein krijg.

Daarom wil ik een evaluatieproces starten met vrouwenorganisaties en andere actoren op het terrein met als doel de wet te verbeteren en ervoor te zorgen dat de wet beter aansluit bij de noden van de slachtoffers.

12.03 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): Mevrouw de staatssecretaris, ik had ook gevraagd tegen wanneer u dat plant te doen. Ik weet niet of u daar al een zicht op hebt.

Ik meen dat het belangrijk is dat de wet veel meer bekend is. Nu is het grote probleem dat de mensen zelfs niet weten waar zij terecht kunnen. Op dat vlak vindt er nu een evaluatie plaats. Dat u dit bekijkt met de vrouwenorganisaties is een goede zaak om stappen vooruit te zetten inzake de antiseksismewet.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Le **président**: Les questions n°s 55012298C, 55012299C et 55012300C de M. Patrick Prévot sont

12.02 **Sarah Schlitz**, secrétaire d'État: La loi contre le sexisme de 2014 vise à renforcer la lutte contre la discrimination et le sexisme dans l'espace public. Chaque geste ou chaque comportement grave et publiquement méprisant à l'encontre d'une personne en raison de son sexe peut conduire à un procès, une peine de prison ou une amende.

La loi constitue un instrument nécessaire. Elle est exclusivement répressive mais ne tient pas compte du sexisme systémique dans son ensemble. Sa portée est aussi limitée, et la publicité sexiste est par exemple exclue. Il aurait pourtant été approprié de condamner le sexisme dans tous les domaines, par analogie avec la loi Moureaux.

C'est au niveau de l'application de la loi dans la pratique qu'il reste du chemin à accomplir. Cette application s'avère souvent trop compliquée car la charge de preuve incombe à la victime. Il revient au juge de juger de la gravité des faits. La possibilité de rendre ce jugement public n'est pas prévue. Il reste du travail au niveau de la sensibilisation et de la formation. C'est la raison pour laquelle je souhaite lancer un processus d'évaluation, notamment avec des associations de femmes, dans le but d'améliorer la loi et de veiller à ce qu'elle réponde mieux aux besoins des victimes.

12.03 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): Le planning ne m'a toujours pas été communiqué.

reportées à sa demande.

13 Samengevoegde vragen van

- Maria Vindevoghel aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De professionele discriminatie van vrouwen omwille van hun uiterlijk in hun vrije tijd" (55012339C)
- Barbara Creemers aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "Veroordelingen op basis van kleding" (55012444C)
- Karin Jiroflée aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid en Kansengelijkheid) over "De aanklacht op basis van uiterlijk en activiteiten in de privésfeer" (55012474C)

13 Questions jointes de

- Maria Vindevoghel à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "La discrimination professionnelle des femmes en raison de leur apparence durant leur temps libre" (55012339C)
- Barbara Creemers à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "Les jugements basés sur le style vestimentaire" (55012444C)
- Karin Jiroflée à Sarah Schlitz (Égalité des genres et Égalité des chances) sur "L'accusation sur la base de l'apparence et des activités menées dans le cadre de la sphère privée" (55012474C)

13.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, ik had het daarnet over die wetgeving en dit is eigenlijk een voorbeeld daarvan. Dit voorbeeld toont aan hoe ernstig de problemen daaromtrent nog zijn.

Ik weet niet of u het gehoord of gelezen hebt, vorig weekend in de krant en op de sociale media. Het heeft vooral langs Nederlandstalige kant veel bekendheid gekregen. Een bekende psychologe en seksuologe kreeg een tuchtsanctie van de Psychologencommissie omdat ze een te sexy voorkomen zou hebben in haar vrije tijd en dit deontologisch in strijd zou zijn met de waardigheid van haar beroep. Ze besloot dan maar de vlucht vooruit te nemen en haar psychologentitel aan de wilgen te hangen omdat ze die titel niet wil als dat betekent dat ze zichzelf niet mag zijn. Ze had het gevoel dat ze daardoor zichzelf niet meer kon zijn.

Ik vind het zeer spijtig en ernstig dat wij anno 2021 nog met zulke zaken geconfronteerd worden, waarbij conservatieve en patriarchale noties over waardigheid iemand kunnen verhinderen haar beroep in alle sereniteit uit te oefenen. Er bestaat immers geen twijfel over dat de persoon in kwestie haar beroep stevast op een waardige en respectvolle manier uitoefende. De klacht komt immers niet van een klant maar van een collega-psycholoog die nog niet de moeite wil doen om haar te ontmoeten. Ze heeft twee keer een kort gesprek gehad, maar er werd weinig naar haar geluisterd.

De klacht gaat ook helemaal niet over het professioneel functioneren van de beklagde psychologe maar over haar voorkomen en activiteiten in haar vrije tijd en privéleven, twee zaken die onmogelijk schade kunnen toebrengen aan haar cliënten. In die zin is het zeer bizar dat de Psychologencommissie de klacht überhaupt ontvankelijk verklaard heeft en de persoon in kwestie, tot in beroep, een tuchtsanctie heeft opgelegd.

De reden van de klacht en de uitspraak van de Psychologencommissie zijn absoluut niet meer van deze tijd. Stellen dat een vrouw de waardigheid van haar beroep aantast omdat ze in haar vrije tijd te sexy voor de dag zou komen, past niet in een samenleving waarin vrouwen en mannen gelijk behandeld horen te worden.

Ik ben daarom heel blij te vernemen dat de persoon in kwestie het er

13.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Une psychologue et sexologue flamande bien connue s'est récemment vu infliger une sanction disciplinaire par la Commission des Psychologues au motif qu'elle s'exhiberait de façon trop aguichante pendant son temps libre, ce qui serait déontologiquement contraire à la dignité de sa profession. Il est regrettable qu'en 2021, des notions conservatrices et patriarcales de la dignité puissent encore empêcher une personne d'exercer sa profession. La plainte d'une collègue psychologue ne porte d'ailleurs pas sur son fonctionnement professionnel, mais sur son apparence et ses activités pendant son temps libre et dans sa vie privée. Une telle conception n'a pas sa place dans une société où les femmes et les hommes sont censés être traités sur un pied d'égalité. Je suis dès lors heureuse que la psychologue en question entende attaquer cette décision, conjointement avec Unia, en cassation. Ce dossier peut avoir une valeur symbolique importante.

Que va entreprendre la secrétaire d'État pour combattre la discrimination professionnelle des femmes basée sur leur apparence?

niet bij laat en in zee is gegaan met Unia om de zaak in cassatie aan te vechten. Dit kan een belangrijk symbooldossier worden voor alle vrouwen die te maken krijgen met professionele discriminatie omwille van hun lichaam en wat ze ermee doen, ook al doen ze dat enkel in hun vrije tijd en oefenen ze hun beroep uiterst professioneel uit. Natuurlijk zijn er ook mannen die met dit soort discriminatie te maken krijgen, maar we weten allemaal dat vrouwen daarvan veel vaker het slachtoffer worden in zowat alle beroepsgroepen.

Het lijkt mij een politieke verantwoordelijkheid voor u om dat probleem aan te pakken. Mijn vraag is dus wat u zult doen om dergelijke professionele discriminatie van vrouwen omwille van hun voorkomen uit te bannen.

13.02 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Mevrouw de staatssecretaris, ik zal het hele relaas van collega Vindevoghel niet overdoen. U bent ervan op de hoogte en u hebt er al over gecommuniceerd via uw sociale media.

De sociale media zijn terecht het afgelopen weekend in actie schoten. Hoewel het vandaag door leden van de Psychologencommissie wordt ontkend, lijkt het wel – het is uw Vlaamse collega, minister Somers, die dit woord in de mond nam – alsof er een kledingpolitie actief is die oordeelt wat binnen de lijntjes is en wat niet.

In die context verbaast het mij dan ook dat er nagenoeg geen verontwaardiging werd gehoord over de veroordeling van een paar dagen geleden van de vzw Moeders voor Moeders, die moeders die zij helpt, vraagt om de hoofddoek af te zetten als ze binnenkomen, of in de inkomhal te wachten als ze dat niet willen. Naar mijn bescheiden mening vind ik dat daar ook de kledingpolitie in actie schiet.

Mevrouw de staatssecretaris, u bent absoluut gedreven en u wilt altijd onrecht ongedaan maken. Daarom wil ik de twee gevallen even met u bespreken, want er zijn opvallende gelijkenissen in de twee uitspraken, want in beide gevallen wordt er een oordeel geveld op basis van kleding. Kaat Bollen wordt beoordeeld als té sexy, terwijl een mama met hoofddoek geen hulpvraag mag stellen en dus zichzelf niet mag zijn.

Daarom wil ik u daar even op laten reageren, mevrouw de staatssecretaris. Wat kunt u binnen uw bevoegdheden doen om dergelijke situaties te verhelpen of te voorkomen?

13.03 Staatssecretaris Sarah Schlitz: Mevrouw Creemers en mevrouw Vindevoghel, bedankt voor uw vragen.

Ik heb net als u met veel verontwaardiging het nieuws over mevrouw Bollen gevolgd. Het IGVM, dat onder mijn bevoegdheid valt, is meteen met mevrouw Bollen in gesprek gegaan. Haar dossier, met inbegrip van het vonnis van de Psychologencommissie, wordt momenteel bestudeerd. In afwachting van verder juridisch advies, zal ik dus geen uitspraken doen over het individuele dossier. Indien er sprake is van discriminatie, verzeker ik u dat ik er alles aan zal doen, opdat verdere stappen ondernomen zullen worden.

Desgevallend zal ik mijn bevoegde collega, minister Clarinval, oproepen tot een grondige evaluatie van de Psychologencommissie.

13.02 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Bien que des membres de la Commission des Psychologues ne veulent pas le reconnaître, il semble qu'une sorte de "police de la tenue vestimentaire" décide de ce qui est permis ou non. Les médias sociaux ont réagi, à juste titre. Il est toutefois étonnant de constater que l'ASBL Moeders voor Moeders n'a suscité quasi aucune indignation, alors qu'elle a pourtant été condamnée pour avoir exigé des femmes qu'elles enlèvent leur voile avant de pénétrer dans un bâtiment ou qu'elles attendent ailleurs si elles ne sont pas disposées à ce faire.

Dans un cas comme dans l'autre, cela ne revient-il pas à porter un jugement sur la base de la tenue vestimentaire? Comment la secrétaire d'État entend-elle éviter de telles situations?

13.03 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: L'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes (IEFH) étudie actuellement le dossier de la psychologue. Dans l'attente d'un avis juridique, je ne me prononcerai pas au sujet du dossier individuel. S'il y a effectivement discrimination, j'entreprendrai des démarches, notamment en incitant le ministre Clarinval à soumettre la Commission des Psychologues à une évaluation approfondie. Je trouve inimaginable qu'aujourd'hui

Het is voor mij als vrouw en als staatssecretaris voor Gelijke Kansen en Gendergelijkheid ondenkbaar dat een vrouw vandaag de dag in België nog steeds wordt beoordeeld en gestigmatiseerd om wat ze wel of niet draagt.

Wat mij betreft, geldt dat zowel voor vrouwen die zagezegd te weinig of te veel kleding zouden dragen. Ik verwijs daarmee naar het hoofddoekendebat. Voor mij is elke vrouw vrij in haar kledingkeuze, zonder dat zij daarbij haar waardigheid en al zeker niet haar rechten als vrouw verliest.

13.04 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mevrouw de staatssecretaris, ik meen dat het goed zou zijn, mocht er daaromtrent een nationaal actieplan komen. We bespreken nu namelijk één voorbeeld van professionele discriminatie en ik ben blij dat u het aspect van de hoofddoek erbij betreft, wat inderdaad over hetzelfde, over kledij, gaat. Een globaal plan lijkt mij nodig, net omdat het niet over die ene concrete zaak gaat. Ook moeten wij nagaan of er in dat verband nog lacunes in de wetgeving bestaan. Misschien moeten er aanpassingen komen, zodat dergelijke zaken niet meer gebeuren?

13.05 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Mevrouw de staatssecretaris, het siert u dat u zegt dat u er nu inhoudelijk nog geen grote uitspraken over zult doen, maar even wilt bekijken wat er precies aan de hand is. Immers, als we tegenvoorbeelden zien van te snel uitgesproken oordelen, dan vinden we die evenmin oké. Ik vind het daarom een wijze en verstandige houding als u zegt eerst te willen bekijken wat er precies aan de hand is.

Ook hoor ik uw vastberadenheid. Als er een vorm van discriminatie aan het licht komt, dan zegt u de eerste te zullen zijn om als één vrouw achter Kaat Bollen en de mogelijk benadeelde mama's in de hoofddoekenzaak in Borgerhout te staan. Dat benadeelden op u kunnen rekenen in gevallen van discriminatie, vind ik een heel mooie houding.

Mevrouw Vindevoghel, u roept op om alles meteen in één groot actieplan te steken. Ik denk dat wij ons bewust moeten zijn van wat er gebeurt en absoluut waakzaam moeten blijven, maar ik ben ervan overtuigd dat mevrouw de staatssecretaris ervoor zorgt dat er niemand wordt gediscrimineerd. Indien nodig, zullen alle stappen gezet worden.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

Le **président**: Les questions n° 55012348C de Mme Fonck et n° 55012475C de Mme Jiroflée sont reportées.

*La réunion publique de commission est levée à 15 h 47.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.47 uur.*

encore, en Belgique, la tenue vestimentaire d'une femme soit l'objet de jugements, que la personne soit prétendument trop dénudée, comme dans le cas de la psychologue, ou trop couverte, comme dans le cas du port d'un foulard.

13.04 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Il s'agit ici d'un seul exemple de discrimination professionnelle, mais il serait préférable d'élaborer un plan d'action national. Il convient également d'examiner s'il existe encore des lacunes légales.

13.05 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Il est judicieux de ne pas faire de grandes déclarations sans connaître la teneur exacte des dossiers. On pourra ensuite agir de façon déterminée et assister les personnes lésées, qu'il s'agisse de la psychologue ou des mères portant le voile. Si Mme Vindevoghel estime qu'un plan d'action de grande envergure doit d'emblée être adopté, je suis quant à moi convaincue que la secrétaire d'État va veiller à ce que personne ne soit encore discriminé sans que des mesures ne soient prises.